Huỳnh Phạm Hương Trang

bí quyết VẼ

Ký Họa

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT

Bí quyết vẽ ký họa

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT

HUỲNH PHẠM HƯƠNG TRANG

Biên dịch theo

LES SECRETS DU CROQUIS

Préparé par MARY SUFFUDY

Éditions Fleurus 1988

MỤC LỤC

Lời nói đầu

Tại sao các danh họa đều thực hiện ký họa?

Có thể trả lời bởi ký họa thực hiện rất thú vị, thậm chí có thể xem như trò giải trí nhưng điều quan trọng hơn hết là khi đã làm chủ được kỹ thuật vẽ ký họa thì mới đảm bảo việc thực hiện thành công các loại hình khác trong hội họa. Đây chính là kinh nghiệm mà mọi họa sĩ đều thống nhất.

Trong quyển sách này, mười lăm họa sĩ hàng đầu sẽ lần lượt trình bày cùng các bạn về những bí quyết để thực hiện thành công một bức ký họa. Các bạn sẽ dần dần tìm hiểu cách nghiên cứu và ghi nhớ các đề tài chính như cỏ cây, muông thú, nhân vật và phong cảnh cùng với các điệu bộ, động tác và cả tình ý của chúng.

Ký họa sẽ giúp các bạn nắm bắt nhanh hình dáng, màu sắc và sắc độ, cũng như cách dựng hình và bố cục. Những kinh nghiệm quý báu này sẽ giúp bạn hiểu được việc các họa sĩ đã thực hiện những ký họa của họ như thế nào để dẫn đến những danh tác trong thế giới mỹ thuật.

Hy vọng các bạn sẽ tìm được trong cuốn sách này những kiến thức bổ ích cho nghề nghiệp cũng như công việc sáng tác của mình.

NHÀ XUẤT BẢN MỸ THUẬT

DỤNG CỤ & KỸ THUẬT CƠ BẢN

Dụng cụ vẽ cơ bản thì đơn giản song lý thuyết vẽ thì rất đa dạng.

Chương này sẽ giúp bạn làm quen với dụng cụ chủ yếu: bút chì, bút máy và bút lông (cọ), cùng với kỹ thuật mới cũng như truyền thống của ký họa. Theo James Gurney và Thomas Kiukade có bốn cách khác nhau khi vẽ: vẽ nguệch ngoạc, vẽ chơi, vẽ theo mẫu và ký họa sắc độ.

Bạn sẽ học ở:

* Charles Reid cách vẽ đường viền như thế nào, điều này sẽ làm thay đổi cách nhìn của bạn về hình dáng;

* Theo David Lyle Millard và Mel Carter thì bức vẽ của bạn phải có một phong cách, một cá tính để tự nó giải thích rằng phần lớn chất lượng đạt được của nét vẽ tùy thuộc vào kỹ thuật áp dụng.

* Jane Corselis hướng dẫn bạn cách sử dụng bút than và mực nâu đen để tạo những đường nét tinh tế của cơ thể con người.

* Harry Borgman sẽ chỉ cho bạn biết màu nước, chất pha màu nhạt và sắc độ thích hợp với ký họa thực hiện tại chỗ, bên ngoài phòng vẽ.

Sổ tay ký họa

Việc lựa chọn dụng cụ để vẽ tùy thuộc vào ý thích và điều kiện của từng cá nhân. Bạn có thể sử dụng gần như tất cả những gì bạn thích. Vì vậy, vào buổi đầu tránh mua những đồ dùng đắt tiền. Một cái bút với một miếng giấy thường là đủ để thực hiện những bài tập đề ra trong quyển sách này.

Khi sự quan tâm và khả năng vẽ của bạn gia tăng, bạn cần đến các đồ dùng khác để có những hiệu quả đa dạng, bạn cũng luôn luôn nhớ rằng chúng phải đơn giản và không cần tốn kém. Kinh nghiệm cho thấy rằng dụng cụ đơn giản nhất lại cho những kết quả tốt nhất. Hội họa, chẳng hạn, đòi hỏi một sự chuẩn bị nào đó tại chỗ, điều này có thể làm nguội đi nhiệt tình của bạn.

Còn vấn đề chuyên chở nữa. Nếu dụng cụ của bạn không để vào được một túi xách 30cm x 35cm, tốt nhất là nên để nó ở nhà. Hãy nghĩ trước hết bạn sẽ vẽ gì với từng đó thời gian làm việc và với khoảng cách phải di chuyển. Sai lầm phổ biến nhất là mang theo quá nhiều dụng cụ. Chỉ một cuốn sổ và một cái bút chì có thể giúp bạn tập trung vào một đề tài và không để những kỹ thuật phức tạp làm quên đi.

Tốt nhất là bạn sắm mỗi cuốn sổ tay dành vẽ kỹ thuật. Các cửa hàng bán vật liệu mỹ thuật sẽ cho phép bạn lựa chọn. Có đủ kích cỡ, kiểu dáng và chất lượng giấy.

Kích cỡ. Cuốn sổ cần có bên mình và dành cho ký họa nhanh bằng bút chì là khổ 10cm x 15cm, với bìa cứng và giấy trắng. Có cả những tập vẽ có chất lượng với giấy tốt. Những cuốn sổ khổ nhỏ rất tiện lợi khi muốn vẽ mà không làm mọi người chú ý, ở rạp hát hay trên ôtô buýt chẳng hạn.

Những sổ khổ 14cm x 20cm hay 24cm x 30cm cũng tiện lợi.

Khi bạn chọn kích cỡ 30cm x 35cm bạn phải chăm chút hơn nữa những ký họa của bạn. Đó là kích cỡ lý tưởng để vẽ ngoài trời. Bạn không bó buộc phải vẽ một hình vẽ trên một tờ, bạn có thể làm nhiều nghiên cứu nhỏ. Kích cỡ này tất nhiên kém liền lạc.

Kích cỡ 35cm x 45cm khá tiện lợi. Nếu muốn lớn hơn phải dùng tờ rời đặt trên một bản vẽ. Một vài nghệ sĩ thích những tập lớn (45cm x 60cm) cho những ký họa tự do bằng bút chì hay than, vì chúng cho phép thể hiện những động tác phong phú từ vai. Nếu bạn cảm thấy chật hẹp, hãy chọn kích cỡ này. Khi bạn trở lại với những kích cỡ nhỏ hơn, bạn sẽ cảm thấy thoải mái hơn.

Kiểu đóng. Có ba loại kiểu đóng sổ ký họa: đóng chỉ chặt, xoắn ốc hay dán keo. Sự lựa chọn của bạn sẽ được xác định do sự cẩn thận của bạn và do khả năng tách rời các tờ giấy. Các sổ có bìa cứng bền hơn nhưng đắt hơn; nhưng nếu bạn muốn giữ chúng như nhật ký du hành, ghi lại nguồn cảm hứng thì chúng sẽ là loại sổ đáng mua.

Kiểu đóng bằng lò xo xoắn ốc cho phép tách rời các tờ dễ dàng, thuận lợi nếu một hình vẽ hỏng hay muốn đóng khung nó lại. Kiểu đóng này giữ các tờ giấy rất tốt vừa cho phép gập lại và giữ chặt cuốn sổ, có một mặt bằng phẳng và sử dụng cả tờ giấy. Tuy nhiên phải thao tác cẩn thận để bảo vệ các tờ giấy.

Những cuốn sổ có gáy dán bằng keo thường rẻ hơn nhưng cũng ít bền hơn. Để khỏi làm gãy kiểu đóng, tốt hơn hết là tách những hình vẽ khi chúng đã hoàn tất. Những sổ này rất tiện lợi cho những ký họa nhanh. Đối với những hình vẽ đòi hỏi nhiều thời gian và công lao, hãy chọn loại sổ này.

Bạn cũng có thể tự làm sổ cho bạn nếu bạn muốn một thứ giấy đặc biệt. Một thợ in ở khu phố có thể sẽ đóng một tập giấy chóng như trở bàn tay. Bạn mua loại giấy bạn thích và cắt thành những tờ 24cm x 30cm hay 30cm x 35cm và bạn đóng nhiều loại giấy vào một tập như vậy có thể sử dụng nhiều kỹ thuật.

Bạn cũng có thể dùng những tờ rời giữ bằng những kẹp trên một tấm bìa cứng (ván để vẽ, cạc tông, pa nô bằng ván ép mỏng). Có những pa nô có kẹp và một trong các cạnh cắt bầu.

Giấy. Một ký họa thành công thường tùy thuộc vào giấy mà bạn chọn: giấy thường bị hư do màu nước đơn sắc và thấm qua do bút dạ phớt. Nói tóm lại, mỗi loại giấy chất lượng tốt phải được dùng có tính toán.

Vô số tập gọi là "để vẽ" được làm bằng giấy bond(*) chất lượng thường, mặt láng và có kết cấu khá mịn thích hợp với những nét gạch gạch (nét chải) mảnh và nhạt dần hơn là những nét đậm. Loại giấy này lý tưởng cho những bản vẽ nghiên cứu về cử động và các ký họa nhanh. Những đặc tính của nó tuy nhiên rất giới hạn. Nó không thích hợp với những kỹ thuật có gốc nước, như tranh màu nước, tranh màu phấn và vẽ bằng than. Bút chì, bút bi và bút dạ có đầu nhỏ dùng được.

Nói chung, những giấy tốt cho ký họa có một mặt hơi nhám và chịu đựng một sự cọ xát qua lại nhiều lần của bút chì, bút than, ngòi bút hay bút vẽ khô. Phải thận trọng với màu nước đơn sắc vì giấy phồng lên khi nó bị thấm nước.

Giấy để vẽ tranh màu nước và vẽ than là loại giấy có chất lượng tốt, có kết cấu nhám, dưới dạng sổ tay hay tờ rời, kết cấu của nó cũng cho phép tạo những hiệu quả đáng kể khi vẽ bằng bút lông và mực.

(*) Giấy canson có mặt láng của Pháp

Việc sử dụng các loại bút để đánh dấu (marquerus)(*) đòi hỏi một thứ giấy có mặt đặc biệt. Các giấy thường được chế tạo bằng các loại sợi có nhiều lỗ và hút nước. Khi chấm một cái dấu, màu sắc có thể làm hoen tờ dưới và làm nhòe hình vẽ. Có những giấy không có nhiều lỗ dành để đánh dấu nhưng chúng thường quá nhẹ cho ký họa và một vài loại giấy không có lỗ làm cho mực không dính vào.

Giấy phù hợp cho loại bút đánh dấu có lẽ là *Strath more series 300, Canson* (hay thứ tương đương), *Bristol* trắng và trơn. Như chúng tôi đã giải thích ở trên, có thể mua với số lượng lớn và làm thành những cuốn sổ. Loại giấy này rất thích hợp cho bút chì và thích hợp cho việc vẽ những nét gạch gạch (nét chải) bằng ngòi bút sắt.

Giấy kraft để gói thường, từng cuộn một, có thể làm thành những cuốn sổ tay. Mềm hơn giấy than, lại rẻ hơn. Màu không rõ nét độ trung gian hợp với những chỗ bóng và chỗ sáng, hợp với bút chì và màu nước (gouach). Nó cũng thích hợp với bút bi.

Nếu bạn muốn vẽ trên một mặt nền dày, hãy chọn loại cạc-tông Bristol gọi là để in. Nó được bán dưới hai dạng: ép nóng (mặt láng) hay ép lạnh (mặt giấy hơi nhám). Loại đầu thích hợp cho ngòi bút; loại hai cho thủy mặc và than. Chất lượng của loại giấy này thích hợp cho những tranh vẽ muốn lưu giữ lâu về sau.

Hộp vẽ và túi xách. Tất cả những gì dùng để mang vật dụng của người vẽ có thể gọi là hộp vẽ. Chẳng cần thiết phải mua: một hộp đồ nghề. Nếu bạn không biết chắc bạn sẽ vẽ gì, bạn phải mang tất cả những gì cần có để thử các kỹ thuật khác nhau. Do đó một hộp kích cỡ trung bình như hộp trang bị cho người đi câu cũng được

Nếu bạn chủ định một kỹ thuật đặc biệt, bạn nên mang vật dụng cần thiết thôi. Vì thế bạn cần phân phối các đồ nghề trong các hộp khác nhau. Nhưng như thế bạn không thể vẽ các ký họa phối hợp các chất pha màu.

Bạn cũng có thể nhận biết là trang bị đơn giản và thiết thực nhất vẫn là bút chì, bút mực hay loại bút đánh dấu cho vào túi, và cuốn sổ đóng bằng lò xo xoắn ốc kẹp dưới tay. Có thể, bạn muốn có một túi xách nhỏ thông thường đựng đầy vật dụng mà bạn có thể mang theo khi bạn muốn vẽ.

(*) Marqueur: theo nghĩa đen là bút để làm dấu, đánh dấu; ở đây hiểu là !lbút dạ|i (thường gọi: bút lông) có tẩm sẵn mực.

Bút chì, bút sắt, bút ghi, và cọ

Có rất nhiều loại bút chì, bút sắt, bút đánh dấu và cọ, do đó bạn phải xác định cách nào thích hợp với loại tranh bạn muốn vẽ.

Bút chì. Một trong các dụng cụ tiện lợi và tốt cho ký họa là bút chì có ruột chì (grafit, than chì): nó cho phép ta vẽ một đường đậm liên tục hoặc nhạt dần, và có thể xóa được. Ba bút chì ở cuối hình bên rất phổ biến. Đó là bút chì "rất cứng", "trung bình" hoặc "rất mềm". Gurney và Kinkade thường dùng loại này để vẽ ký họa thay vì loại bút chì chuyên dùng của các họa sĩ rất đắt.

Bút chì có rất nhiều nhãn hiệu: Eagle, Berol, Prisma color, Koh - I-Noor, Alaska, Castell, Mars, Caran d'Ache v.v... Các bút chì "máy" cho phép dùng những ruột chì: 6H (rất cứng), 6B (rất mềm), HB (trung bình cứng). Người ta có thể dùng những số khác biệt: số 1 (mềm), số 2 (bình thường), số 3 (cứng) và số 4 (rất cứng). Có cả que than và bút than (bút than conté, chẳng hạn), tiện lợi cho tranh ký họa.

Cũng đừng quên thuốc cầm màu (fixatif) và cái tẩy nữa. Chúng dùng để sửa các lỗi lầm và có những mảng sáng giữa các bóng.

Bút sắt. Người vẽ luôn luôn chuộng bút sắt và mực.

Chiếc quản bút xưa kia (cuối bức hình) đã nhường chỗ cho chiếc bút máy mà ta có thể thay mực khi hết. Nhưng bút bi thường cũng như bút chì cũng thích hợp với những ký họa nhanh.

Bút dạ có đầu nhỏ và bút kỹ thuật cho phép ta vẽ một đường đen liên tục. Bút viết chữ với đầu mép gọt vát phù hợp cho những bức vẽ phối hợp đường nét và mảng. Bút máy với đầu nhọn và có ống mực dễ dùng nhất.

Các loại bút ghi (bút đánh dấu). Bút ghi xám phối hợp với nét mực rất tiện lợi để tạo các mảng. Vì vậy sau khi ký họa bằng bút chì, người ta vẽ một bức tranh bằng nét với bút dạ có đầu nhọn rồi kết thúc bức vẽ với các màu sắc của bút ghi.

Các bút ghi xám đi từ nhạt đến đậm. Có cả những bút ghi đủ các màu sắc. Một bút ghi có đầu mép gọt vát và một bút dạ to rất tiện để sơn vào những mảng lớn đen.

Cọ. Chỉ mang mực, nước và cọ cùng cuốn sổ cũng đủ làm cho công việc vẽ thủy mặc hay cọ khô không thỏa mãn. Tuy nhiên đó là những phương tiện tốt để có một hiệu quả hiện thực.

Một vài chiếc cọ bằng lông chồn cho tranh màu nước, số 2 và 8 mua được vì chúng phù hợp với phần lớn các kỹ thuật: thủy mặc, cọ khô, cọ, ngòi bút hay màu gouach trắng một bên, nước bên kia và dùng các nắp để pha loãng màu sắc. Các hũ nhỏ bằng thủy tinh hay nhựa có thể dùng làm cốc nhưng không tiện lợi mấy. Một vài loại mực rất tiện vì chúng có thể dùng cho cả cọ lẫn bút máy.

Tranh màu nước

Tranh màu nước lôi cuốn rất nhiều người. Đây là một kỹ thuật khó khăn, không chấp nhận những sự sửa chữa. Các màu và các sắc độ phải được chọn lựa ngay từ đầu. Những thay đổi về màu và những sự bôi sửa luôn luôn kết thúc bằng một thảm họa. Tranh màu nước đòi hỏi tính tự nhiên.

Trước tiên bạn phải làm quen với đồ dùng. Bí quyết của tranh màu nước là vẽ thật nhiều. Vẽ tại chỗ, ngoài trời, rất tốt. Thói quen mà bạn có trong việc dùng các màu sẽ giúp bạn nhiều.

Có rất nhiều nhãn hiệu màu nước: Pébéo, Windsoc & Newton, Pelikan, Talens, Lefranc và Bourgeois v.v... Một vài loại rất đắt, tuy nhiên bạn có thể, để bắt đầu nên chọn những chất lượng thông thường.

Hình trên cho bạn một ý niệm về các thứ bút lông (cọ) mà bạn cần phải có. Hãy chọn những bút lông có chất lượng tốt (cọ bằng lông chồn số 4, 5 và 7 để bắt đầu). Những thứ chất lượng xấu không dùng được và dùng không lâu. Tuy nhiên có thể dùng những cọ lớn thường để sơn những mảng lớn hay bết những mảng màu hình lớn.

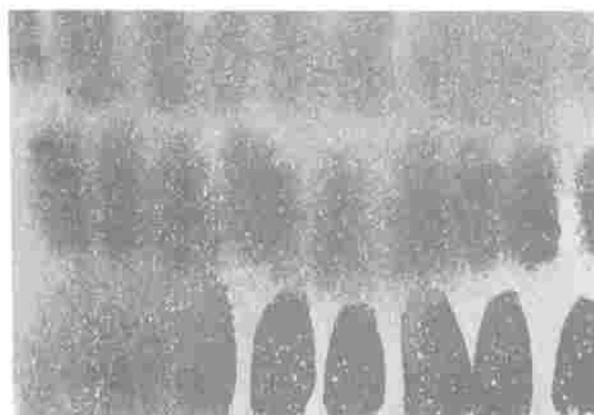
Giấy vẽ màu nước có láng, có nhám và rất nhám, thành tờ rời hay sổ. Một lần nữa, bạn phải thử nhiều loại giấy và nhiều loại được chế tạo bằng các chất liệu xơ sợi khác nhau để chọn loại thích hợp. Nhưng trước khi tấn công vào lãnh vực ký họa, hãy làm các bài tập ở trang sau.

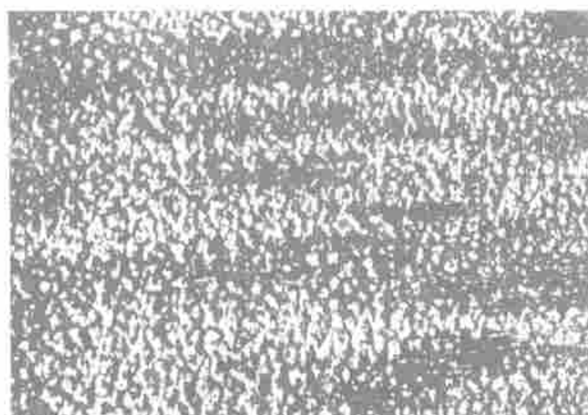
Sau khi thấm ướt giấy bằng nước, hãy làm những nét bút màu và quan sát cách nó loang ra.

Làm lại bài tập trước lần nữa, rồi thêm vào một ít nước lên bề mặt khi các màu sắc đã khô lại và quan sát các hiệu quả mà bạn có thể đạt được.

Quét một màu nước đơn sắc. Trong khi nó khô, hãy quét một vài nhát cọ cùng màu và xem những phản ứng của từng giai đoạn khô.

Trên giấy vẽ màu nước, quét một màu nước đơn sắc. Nó cho ta thấy một kết cấu quan trọng. Hãy làm lại thí nghiệm một lần nữa với các loại giấy vẽ khác.

Trước hết thấm ướt giấy bằng nước rồi quét một lớp màu lên để chừa một mảng trắng ở giữa. Khi lớp màu gần khô hãy bôi thêm những lớp sậm hơn. Bạn sẽ thấy có sự pha trộn ở những phần được bôi, ướt.

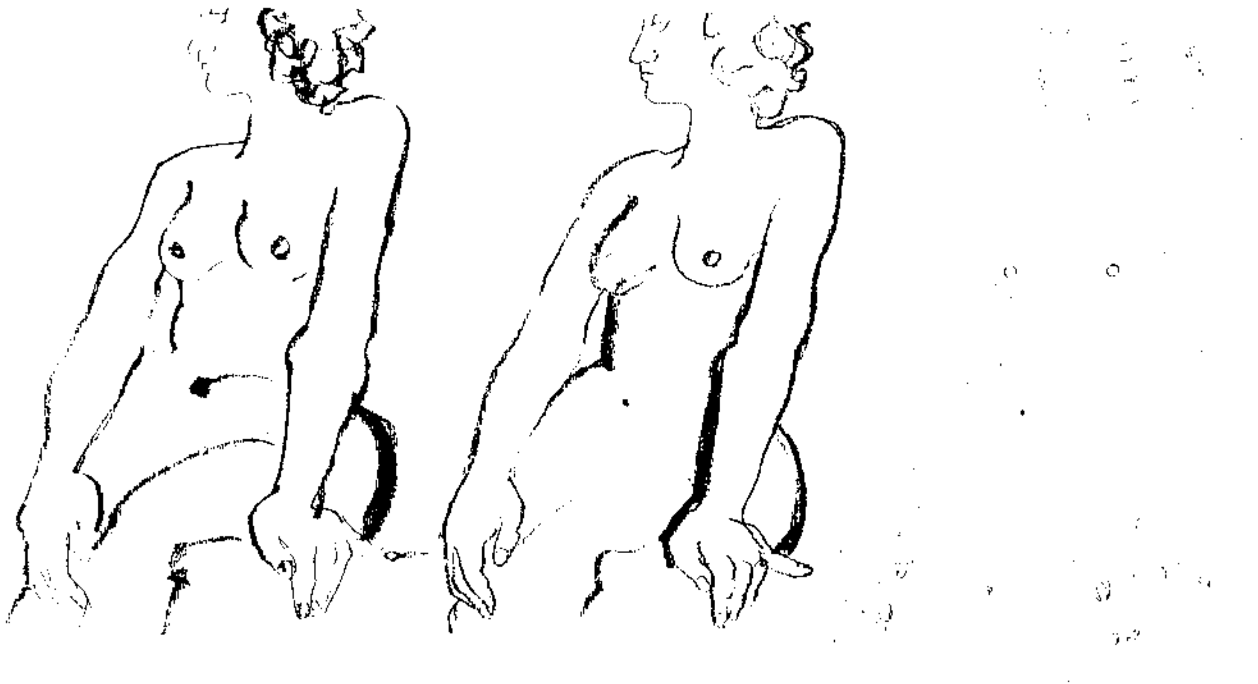

Trên giấy khô, bôi một lớp màu đơn sắc. Khi nó còn ướt bôi một lớp màu đơn sắc khác màu. Hãy để ý xem các màu sắc trộn vào nhau như thế nào.

Thế giới diễn cảm của đường nét

Mỗi đường nét có đặc tính riêng của nó. Tùy theo phương tiện và kỹ thuật sử dụng, ta có thể miêu tả nó như lưỡng lự, hung hăng, nhạy cảm, cứng nhắc hay mềm mại. Theo Mel Carter, chính đường nét mới là quan trọng. Vì vậy, một đường thẳng thì cứng cỏi, trực tiếp, mạnh hay hăng hái, trong khi đường cong thì sinh động, tinh tế, gợi cảm hay thanh thản thoải mái. Vì thế, sức diễn cảm của đường nét tùy thuộc vào hướng của nó, vào bề dày và tốc độ.

Ở những hình vẽ dưới đây, Mel Carter thực hiện bằng những đường nét khác nhau với cùng dáng vẻ ấy và cùng tư thế ấy. Chỉ có các phương tiện sử dụng và tính chất của đường nét là thay đổi, những thành tố làm biến đổi sâu sắc mỗi hình vẽ.

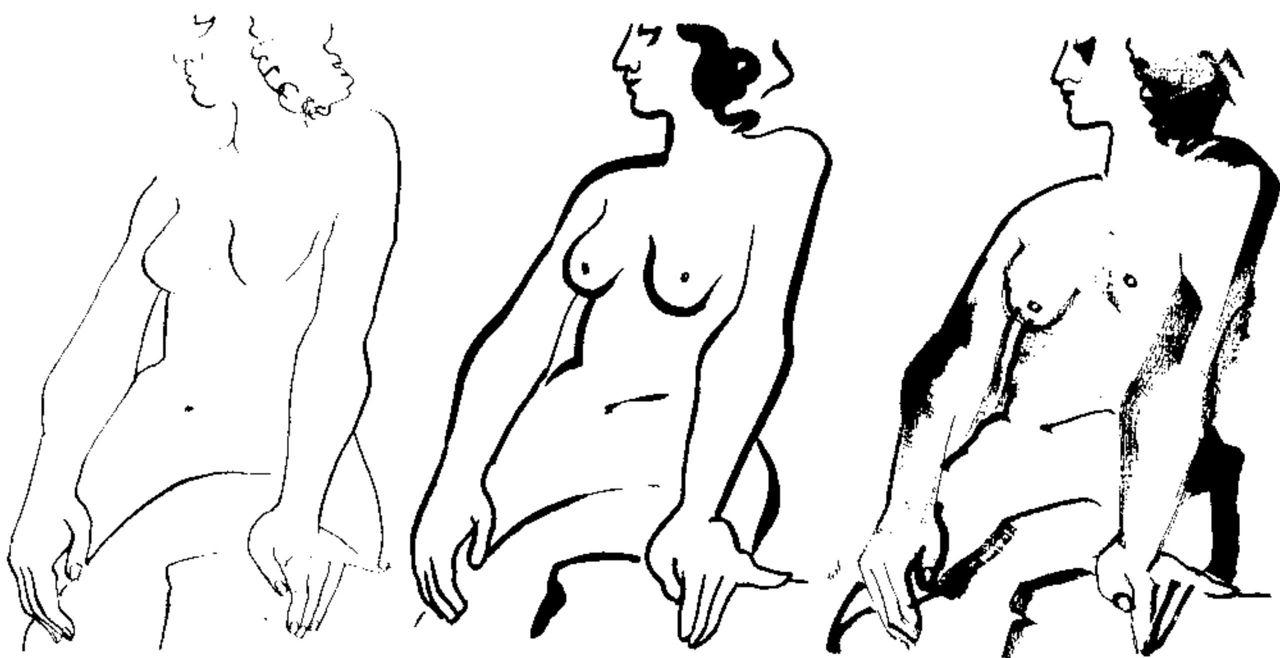
1. Grafit. Grafit (hay ruột chì) có dưới dạng thỏi hay bút chì. Carter dùng loại thỏi. Đường nét mỏng hay dày tùy theo ông ta vẽ với đầu thỏi hay phía bên của thỏi grafit.

Hãy xem sự tinh tế đường nét của khuôn mặt. Người nghệ sĩ có thể vẽ hết toàn thân theo phong cách này, nhưng ông ta đã chọn thêm vào những đường nét mạnh mẽ và gồ ghề để bức vẽ trở nên táo bạo hơn.

2. Phấn mỹ thuật. Chất lượng của phấn mỹ thuật rất giống của grafit (đường nét mảnh hay đậm, màu sáng hay sậm v.v...) Nhưng phấn này không mấy tinh tế (hãy so sánh bức vẽ với bức trước) mặc dù nó khá diễn cảm.

Bút chì Conté và bút than cũng là họ hàng với grafit và phấn mỹ thuật. Chúng đều có xu hướng rã ra và dễ làm bẩn. Cứ thử cả bốn loại này để biết những ưu khuyết của nó.

3. Bút kỹ thuật. Với loại bút hình ống này, ta có một đường nét rõ và liên tục mà sự mảnh mai làm cho cả bức vẽ trở nên tinh tế. Đường nét cũng rất vững. Hãy xem, lối chỏi các đường cong trên mái tóc, nó đã đem lại một vẻ độc đáo cho bức vẽ.

4. Bút và mực. Bút và mực cho ta một đường nét mềm mại hơn và truyền thống hơn so với loại bút kỹ thuật. Hãy xem đường nét rất mảnh ở mũi và trở nên mạnh mẽ ở ngực và tứ chi.

Tuy nhiên, vì các biến tấu và các chỗ gãy của những đường nét này, khiến hình vẽ ít duyên dáng hơn. Mặt khác, cũng vì những lý do này, các đường nét như vậy đã tạo nên đặc điểm đáng lưu ý về mặt họa hình.

5. Bút lông và mực. Đường nét hấp dẫn và trôi chảy của hình vẽ bằng bút lông và mực nhắc nhở đến nghệ thuật thư pháp của phương Đông. Carter đã vẽ với một bút lông nhọn đầu với những nét bút dài và liên tục. Phương pháp này cho phép thực hiện vô số những đường nét khác biệt.

Nhưng dù vẽ bằng phương pháp nào cũng phải thực hiện thật thuần thục!

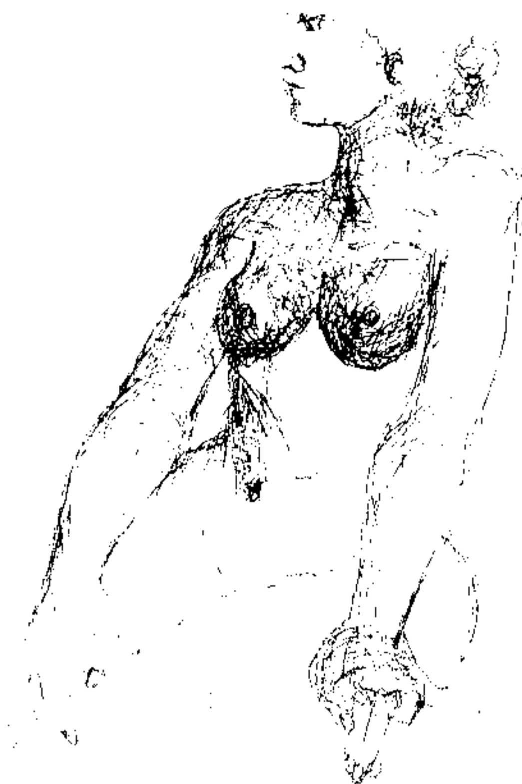
6. Một cọng cỏ và mực. Hình vẽ này được thực hiện với một cọng cỏ nhặt dưới đất. Chấm vào mực, nó trở thành một dụng cụ phong phú về khả năng nghệ thuật. Hãy so sánh những đường nét chính xác của khuôn mặt với những đường nét mạnh bạo và diễn cảm của cánh tay, và những đường nét đen và ấn mạnh của lưng. Người nghệ sĩ chế ngự đường nét bằng cách định lượng số mực và bằng cách vẽ hoặc với đầu hoặc với mặt phẳng của cọng cỏ.

Có một dụng cụ vẽ cũng dẫn đến nhiều khả năng họa hình và tuân thủ nhiều hơn là một cọng cỏ: đó là bút tre của người phương Đông.

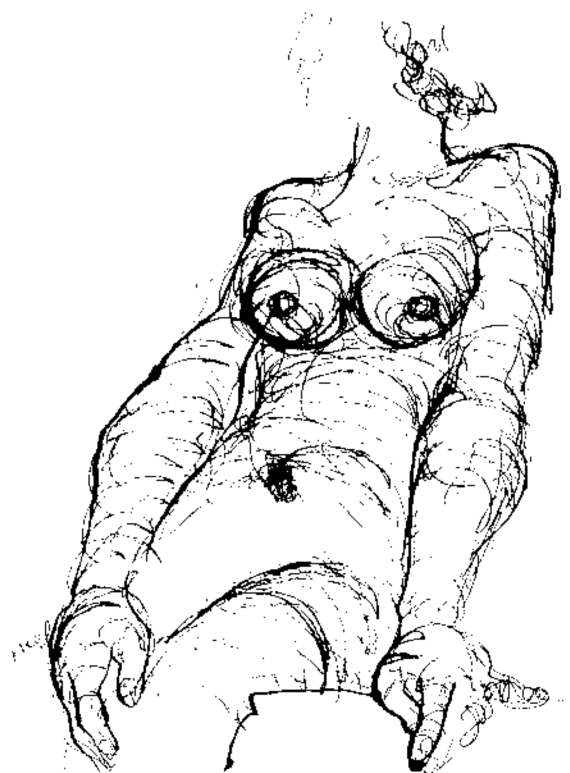
Ảo ảnh của trò chơi đường nét

Mỗi đường nét có một tính chất riêng. Mỗi nhóm đường nét có thể gây ra nhiều loại hiệu quả. Vì vậy, những đường nét chồng lên nhau có thể làm mạnh một phần của hình vẽ, cho một ý niệm về chuyển động hay nhịp điệu, và xác định những mảng giá trị khác biệt. Hình vẽ tùy thuộc vào ảo ảnh của những nét gạch gạch hay những đường nét chằng chịt.

1. Nét gạch gạch chéo. Hình vẽ bằng mực được thực hiện với những đường nét mảnh mai. Mỗi nét gạch gạch tự chúng chẳng quan trọng gì, nhưng nhìn chung, chúng nhấn mạnh các bóng và ánh sáng của hình vẽ. Ở đây sự quan trọng được dành cho các nét. Tuy nhiên có thể chơi trên các sắc độ để gợi mở những chi tiết nổi bật.

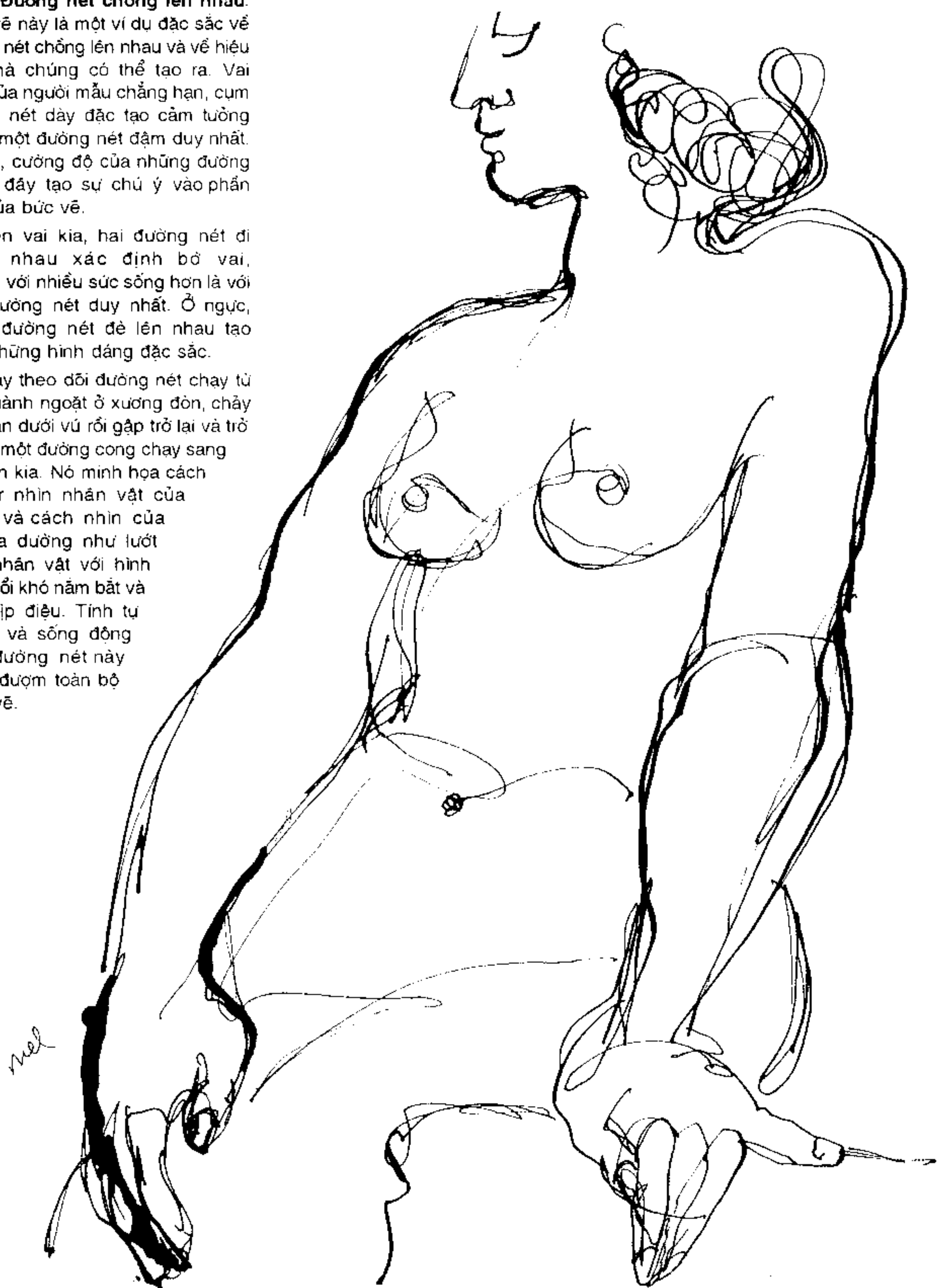
2. Đường nét cùng một chiều. Hình vẽ bên là một ví dụ về đường nét có cùng một chiều. Trong trường hợp này, chúng bám sát hình dáng các khối của hình vẽ: chúng tạo cho hình vẽ nhịp điệu và làm nổi bật thân hình của người mẫu.

3. Đường nét chồng lên nhau. Hình vẽ này là một ví dụ đặc sắc về đường nét chồng lên nhau và về hiệu quả mà chúng có thể tạo ra. Vai phải của người mẫu chẳng hạn, cụm đường nét dày đặc tạo cảm tưởng chỉ là một đường nét đậm duy nhất. Vì vậy, cường độ của những đường nét ở đây tạo sự chú ý vào phần này của bức vẽ.

Bên vai kia, hai đường nét đi cạnh nhau xác định bờ vai, nhưng với nhiều sức sống hơn là với một đường nét duy nhất. Ở ngực, nhiều đường nét đè lên nhau tạo nên những hình dáng đặc sắc.

Hãy theo dõi đường nét chạy từ cổ, quành ngoặt ở xương đòn, chảy đến tận dưới vú rồi gập trở lại và trở thành một đường cong chạy sang vú bên kia. Nó minh họa cách Carter nhìn nhân vật của mình và cách nhìn của ông ta dường như lướt trên nhân vật với hình thay đổi khó nắm bắt và có nhịp điệu. Tính tự nhiên và sống động của đường nét này thấm đượm toàn bộ hình vẽ.

Mực nâu đen

Mực nâu đen làm nổi bật những tinh tế và tính đa dạng của sắc màu cơ thể con người. Người ta có thể, nhân dịp đó, sử dụng một ngòi bút để phác họa một vài phần, nhưng thông thường, người ta dùng một cái cọ.

Người ta bắt đầu với một màu đơn sắc nhạt, vẫn giữ màu trắng của giấy ở những nơi sáng nhất, rồi người ta vẽ tiếp bằng một màu đơn sắc dần dần sậm hơn để đến màu đen. Chế ngự được các sắc độ, ta có thể tạo những hiệu quả rõ rệt và tinh tế.

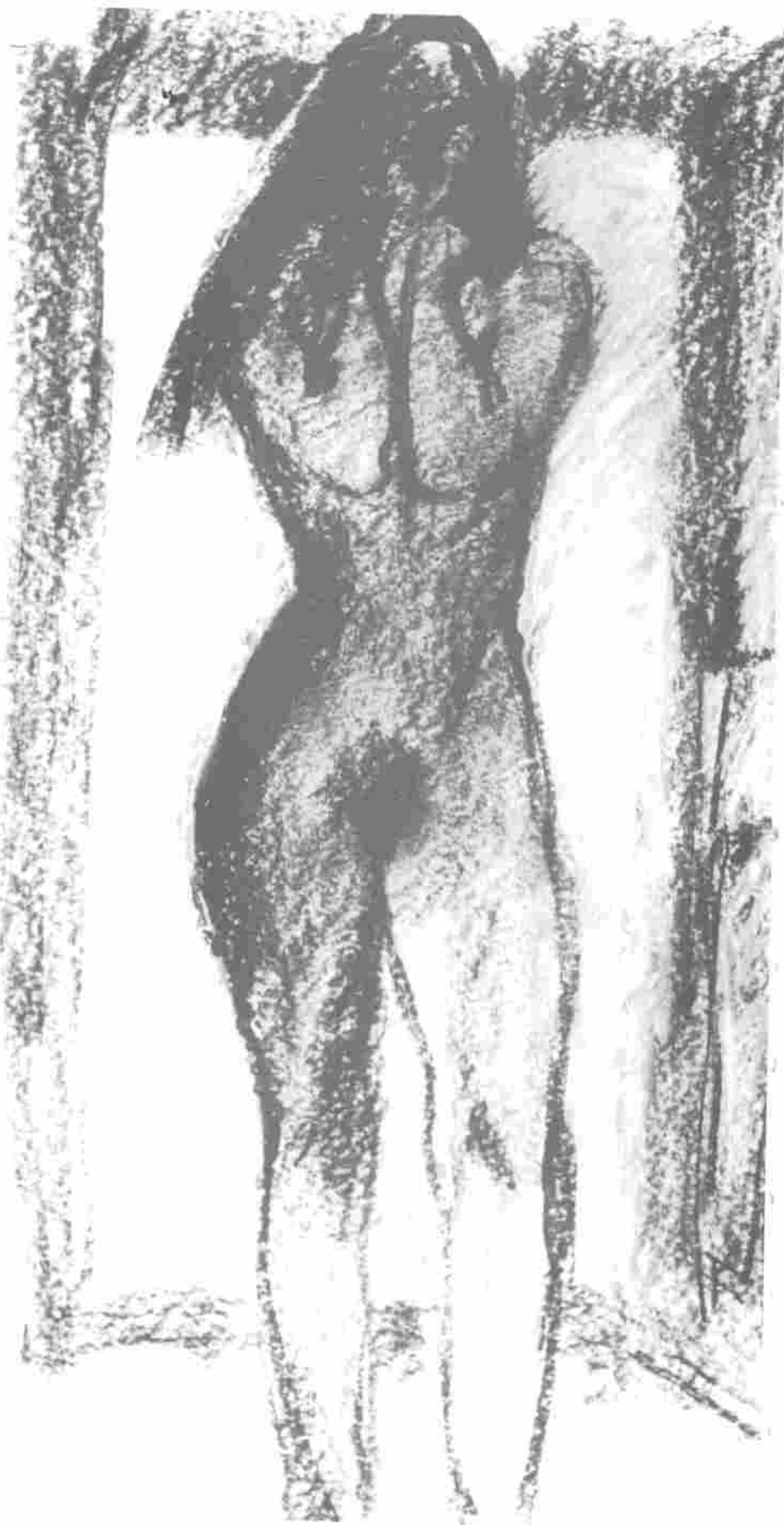
Người nghệ sĩ chú tâm đặc biệt đến các hình dạng (formes) mà các bóng tạo trên cơ thể. Bà ta muốn nhìn thấy người mẫu và các nền trong tổng thể của chúng, và khước từ một đường nét làm hỏng đến bố cục chung, bà ta thích gạt nó ra.

Bước đầu tập vẽ than

Than đối với người vẽ chẳng khác gì cọ đối với người họa sĩ. Nó hoàn toàn thích hợp với việc vẽ cơ thể con người. Nó cho phép ta vẽ một đường mảnh mai với một động tác duy nhất. Nếu quá đen, hãy làm sáng bề mặt với một miếng ruột bánh mì hay một cái tẩy. Phấn trắng cũng có thể dùng để bôi lên những phần sậm. Hình vẽ có thể thực hiện đi thực hiện lại mà vẫn giữ vẻ sáng sủa của nó.

Người mẫu ở đây được đặt trước một cửa sổ, sấp bóng. Vẽ một hình tối ngược sáng bắt buộc phải tập trung vào các biến tấu tinh tế của màu và các sắc màu của da. Hãy để ý xem các đường nét cứng và góc cạnh của cửa sổ và của lớn đối lập với những đường nét cong của cơ thể.

Vẽ phác nghệ thuật

Đối với loại ký họa nhanh này, hãy dùng bút bi và giấy thường. Những ký họa này phải nhỏ, khoảng 5cm. Chúng phải được thực hiện thật nhanh. Mỗi bức khoảng 10 giây. Bạn phải lấp đầy trang trong 5 phút.

Cầm bút chì như là sắp sửa ký gì đấy. Khi vẽ hãy làm những động tác nhanh nhẹn và tháu bằng cổ tay và ngón tay. Phương pháp tốt là vẽ một hình tròn cho các đầu, rồi xuống một đường đến tận chân để xác định ngay tức khắc đường của đất. Sau đó vẽ tiếp những hình dạng trong một sự đi đi lại lại rất tự do.

Chỉ có hai quy tắc: Bút chì phải luôn luôn chuyển động và không được rời tờ giấy. Những quy tắc này lúc đầu có thể sẽ làm bạn bỡ ngỡ, lóng cóng nhưng dần dần bàn tay bạn sẽ tự do hơn. Cái quan trọng là nhịp điệu, động tác đều đặn và dễ chịu đi từ một hình dáng này đến hình dáng khác. Động tác của tay chỉ huy động tác mắt. Một vài bài tập sơ khởi đáng được lưu ý. Hãy bắt đầu bằng cách vẽ những hình tròn, hình này kế tiếp hình kia về bên phải, rồi về bên trái; sau đó vẽ những đường xoắn ốc và những hình số 8 không gián đoạn.

Bàn tay phải nhanh nhẹn và vận động theo trí nhớ. Nếu bạn có cảm tưởng là bàn tay của bạn đang vẽ lem nhem, điều đó cho thấy là bạn không kềm chế được. Nếu tay bạn ngừng lại mỗi hai, ba giây, đó là điều bạn cần phải nghĩ ngợi. Có một sự quân bình giữa hai cực cho phép tạo nhịp điệu cho bức vẽ.

Nếu một tư thế đập vào mắt bạn, hãy vẽ ngay lên giấy. Hãy để đường nét tự do đi từ hình dạng này đến hình dạng khác, đừng quan tâm đến các đường viền. Những đường nét, thông thường phải tránh, có thể gặp nhau. Chẳng hạn trong bản vẽ phác người đàn bà với chiếc áo trên tay (hàng dưới, hình thứ 2 từ phía phải), cái áo trong suốt.

Tiếp cận các động tác

Thay vì những động tác nhỏ nhanh của cổ tay và các ngón tay, bạn có thể dùng những động tác đầy đủ của vai và cánh tay để tạo cảm tưởng thoáng qua của động tác. Những ký họa này lớn hơn. Ta có thể dùng những tờ khổ 45cm x 60cm để thực hiện một hay hai ký họa hay dùng những sổ tay 30cm x 35cm hay 35cm x 45cm, ít cồng kềnh với một thủ giấy thường để dùng khoảng 20 tờ cho một buổi vẽ. Hãy dùng một cái cọ hay một thỏi than 6B và cầm nó như cầm cọ.

Những cử chỉ bắt nguồn từ vai dẫn đến các động tác chậm hơn nhiều. Như người chơi vợt hay nhạc trưởng, sức nặng của cánh tay làm cho các động tác rộng hơn và hài hòa hơn.

Để bắt đầu, hãy tìm kiếm ngay những đường nét hình "C" hoặc "S" để cấu tạo cho cơ thể, đặc biệt đường nét của sống lưng. Hãy vẽ chúng với những cử chỉ hài hòa, và giản dị và nhấc bút chì bạn lên giữa hai đường nét. Chỉ có mũi bút chì là vật duy nhất phải đụng vào giấy.

Hãy thực tập trước hết ở nhà với sự "giúp đỡ" của gia đình, bạn bè hay của T.V. Các ký họa dưới đây được thực hiện với một người bạn vui vẻ đã mặc áo suốt mười hai lần. Khi bạn vẽ, hãy xem hai hay ba ký họa đầu tiên như một bài tập đơn giản để kích thích. Người ta không thực hiện những kiệt tác ngay cú đầu. Hãy cố đạt, như với các hình vẽ nhạc, cố giữ sự quân bình giữa tự do và kềm chế.

Làm thế nào nắm bắt được động tác với một người mẫu

Cơ thể con người đang vận động rất khó thể hiện; để đạt được, phải giản lược nó và phải khéo léo. Các họa sĩ, của mọi thời kỳ, đã phát minh ra vô số những phương pháp để tái tạo cơ thể với một vài đường nét tối thiểu: Đa số những phương pháp này là những biến tấu của các tranh trẻ con, những hình dạng họa hình que.

Garney và Kinkade lại dùng một người mẫu gồm ba khối: hình khối có dạng trứng làm đầu, một khối lớn hơn, hình chữ nhật cho lồng ngực và vai và một khối nhỏ hơn một chút cho khung chậu. Những hình dạng giản lược này thể hiện những phần chính của cơ thể. Nối với một đường nét uốn được giả làm xương sống, chúng có thể chấp nhận những vị thế không ngờ được. Những đường nét thể hiện tứ chi, chỉ định hướng và định vị cho chúng. Sự lược hóa (sơ đồ hóa) cho phép tập trung vào tư thế nghiêng mình và vặn vẹo của cơ thể, diễn tả động tác và động thái.

Để nắm bắt một cơ thể đang chuyển động với một người mẫu, bạn hãy nhớ những gì chúng tôi đề cập trong mục phác họa nghệ thuật. Từ một cảm xúc đầu tiên, hãy vẽ những đường nét thể hiện tứ chi và chỉ nên nghĩ về !! chiều hướng !i đường nét có của người mẫu, không để ý đến các khối, cơ bắp và nếp các quần áo.

Khi đã xác định một tư thế, bạn có thể làm cho tinh tế hơn ký họa của bạn bằng cách bổ sung thêm các hình dạng nón hay hình trụ để gợi ý thể tích của tay và chân (xem hình vẽ người chạy đua ở dưới, ngay bên). Bạn có thể làm như thế với phần còn lại của hình dạng, quần áo v.v... với óc quan sát và những hiểu biết của bạn về cơ thể học. Quần áo sẽ vẽ sau.

Các động tác cũng có thể vẽ theo phương pháp này: ba khối chính (đầu, lồng ngực, xương chậu), nối liền với xương sống. Bốn chân và đuôi được gợi ý bằng những đường nét.

Tiếp cận với sắc độ

Cuộc đấu giữa các chàng trai trẻ. Ngoài trời / Người mới học

Thay vì vẽ các đường nét, người ta thể hiện các khối bằng một nùi bông lót chảo chấm vào than vẽ hay một bút đánh dấu có đầu bút là bản rộng. Mắt nhắm lại, hãy nhớ lại thật nhanh cảm tưởng ban đầu và chỉ giữ lại hình ảnh của võng mạc. Nhìn ngay tờ giấy và bắt đầu với nùi bông, đi từ khối trung tâm ra phía ngoài cho đến khi nào một tư thế toát ra. Sau đó ta sẽ xác định những đường viền với một bút chì than hay một bút bi. Ta sẽ khám phá những hình dáng không ngờ tới.

Hãy "nhắc lại" kinh nghiệm nhiều lần mà không cần chú tâm và suy nghĩ. Ta có thể làm như vậy với đề tài khác: cây cối, phong cảnh, đồ vật v.v...

Vẽ đường viền

Trước khi vẽ, hãy nghiên cứu những nét lớn của chủ - đề.

Ký họa trong 5 phút. Hãy bắt đầu bằng đường cong của con phố. Rồi, vừa vẽ các mái nhà, hãy nghĩ đến vùng trời mà bạn định giới hạn, với "bản âm". Sau đó vẽ hình dáng mỗi nhà so với nhà bên cạnh. Hãy xem phía dưới các nhà cùng lúc định ranh giới lề đường, không đều nhưng trung thành với đường cong của phố. Các đường cong hợp với các hình dạng góc cạnh của các nhà.

Đặt các nhân vật vào đấy. Một mảng bóng trên vai và bộ quần áo đậm màu đủ để tạo điểm trung tâm của cảnh

Che các nhân vật với ngón cái của bạn, bạn sẽ thấy toàn cảnh thay đổi. Sự hiện diện của họ cần thiết cho bức vẽ.

Ký họa trong 15 phút. Những hình dáng chắc nịch của các nhà đem lại sự vững chắc cho quần thể này. Bầu trời có một hình dạng quan trọng, nhưng đề tài của bức vẽ là dưới đất.

Trước hết, hãy vẽ căn nhà lớn ở trung tâm, bên trái với các cửa sổ và nhân vật to bự ở trước nhà. Rồi, trở về phía bạn, hay vẽ đường viền của hai căn nhà và lề đường để hoàn tất góc dưới ở bên trái. Sau đó bạn chuyển sang góc phải trên và vẽ đường viền của căn nhà đầu tiên, các căn kế tiếp, lề đường và cả phố, về phía sâu nhất.

Đưa vào các nhân vật khác. Làm như thế, bạn sẽ kéo tầm mắt vào trung tâm cảnh, bằng cách như vậy để tạo một điểm trung tâm.

Tránh vẽ những căn nhà đều giống nhau. Hãy sửa đường viền của các tòa nhà.

Kiểm tra ký ức của bạn. Ký họa này để phát triển ký ức. Hãy vẽ địa điểm này như thể bạn rơi vào bóng tối sau khi rời nó.

Hãy vẽ một bức vẽ đơn giản bằng nét trong 5 phút. Công việc này giúp bạn tái lập lại những nét lớn của bố cục, như bạn đã nhìn. Hãy nghĩ là bạn đang ở hàng hiên một tiệm cà phê để quan sát cảnh vật.

Hãy tạo một sự linh hoạt giữa các nhân vật bằng cách thay đổi chiều cao của họ. Cái nhìn đi từ phía trái rồi lướt qua con phố để ngừng lại ở cánh cửa mở.

Cái nhìn bị hấp dẫn bởi hai chiếc quần sậm. Các nhân vật lôi cuốn sự chú ý.

Vẽ đường viền nhanh. Bắt đầu từ trung tâm, trước hết chọn một điểm ở cánh cửa sổ tối và vẽ một nét duy nhất căn nhà có cánh cửa sổ ấy. Đừng nghĩ đến phép phối cảnh lẫn các điểm tụ: Hãy phó thác cho con mắt của bạn.

Sau đó qua nhân vật bé nhỏ mang sô nước. Tiếp tục bản phác thảo cho đến nhóm ba người, về phía trái. Cố tạo một sự hài hòa.

Giờ, lùi một bước và ngắm công trình của bạn. Các nhân vật của bạn đã tạo một hướng. Bạn có đánh dấu bố cục bằng "X" không? Bạn đang cố đưa tầm nhìn vào trung tâm bức ký họa.

Ở cách nhìn này, hãy vẽ phía phải cùng đường nét của mặt đất nghĩa là đường gặp gỡ giữa nhà và vỉa hè. Trục thứ hai của "X"

được thực hiện bằng cách xếp bờ phải của mái nhà với đường nét của vỉa hè. Bạn có nhìn thấy rằng các nhân vật được xếp hàng trên một nhánh của "X" không? Chính ở tim "X" mà người ta đặt nhân vật cuối cùng. Bức vẽ như chưa hoàn tất: các mép rìa của chúng không cắt đứt hẳn.

Bức vẽ tôn trọng những tỉ lệ có lợi: nhân vật chính ở hàng đầu được đặt ở 2//3 chiều cao và chiều ngang.

Vẽ đường viền

Bức vẽ đường viền buộc phải nghĩ thành đoạn các hình dáng, điều đó rất cần thiết nếu bạn quyết định sẽ vẽ tiếp bức tranh. Thật thế đường nét cho bạn biết nhiều về hình dáng trong tổng thể của nó hơn là một chi tiết đặc biệt.

Hình vẽ đường viền buộc bạn phải nắm bắt các tương quan giữa chủ đề và môi trường xung quanh vì bạn phải liên tục đi từ cái này sang cái kia mà không nhấc bút chì.

Sau cùng, hình vẽ đường viền cho bạn một cái nhìn khác đến nỗi một người học nghề, chẳng biết tí gì về công việc theo mẫu, có thể thực hiện một ký họa thú vị dù các tỉ lệ không đúng, hình vẽ như vậy có thể đề cập đến chủ đề hơn là một hình vẽ chăm chút.

Thật thế, ta có thể không tìm kiếm các tỉ lệ tương đối đúng mà tôn trọng những đường nét chung: một sự chăm chút quá đáng có thể làm hỏng mục đích của hình vẽ đường viền.

Vì vậy bạn có thể thoải mái không bận tâm đến sự chính xác. Bạn không chụp ảnh mà là diễn tả những gì bạn thấy. Sự biểu hiện và tuân thủ các quy tắc không cần thiết phải đi đôi với nhau. Dưới đây là cách thực hiện:

Giai đoạn 1. Bạn có thể bắt đầu ký họa hay bạn muốn thế, ở mắt. Tuy nhiên, ta cũng có thể bắt đầu từ một bàn tay hay một bàn chân. Hãy thử nhiều điểm xuất phát; các kết quả có thể sẽ làm bạn ngạc nhiên, nhưng chúng cũng có thể làm bạn chối bỏ những thói quen cũ.

Sau đó, với một ngòi bút đầu nhỏ, một bút chì HB, một bút bi, hay một bút dạ đầu nhỏ, bạn vẽ dần dần hình dáng của mẫu. Khi có sự thay đổi chiều hướng, bạn hãy dừng lại nhưng không nhấc bút và lấy thời gian suy nghĩ.

Vẽ đường viền không có nghĩa là chú ý đến hình dạng bề ngoài. Bạn có thể thể hiện (diễn tả) sự phân tích các hình dạng. Lưu ý là Reid nghiêng về "nội tâm" của đề tài mỗi khi anh ta muốn: miệng, xương đòn, bóng, bóng dính trên đối tượng (ombre portée), ngón chân v.v... Anh ta thoát khỏi cả hình dáng mỗi khi anh ta gặp một hình thức xa lạ với hình thể: ghế, cửa sổ v.v... Sau khi đã vẽ xong nó, anh ta trở lại đề tài. Sau cái ghế, anh ta quan tâm đến chân

Có thể bạn tạo ra một sai lầm nào đó. Hãy vẽ một đường nét mới mà không sửa đường nét đầu tiên. Gặp thế bí (chẳng hạn phía trong chân phải của mẫu), hay nhắc lại đường nét và quay trở lại mà không nhấc ngòi bút.

Giai đoạn 2. Hãy để cho đường nét thoát khỏi chủ đề mỗi khi có thể, chẳng hạn để phác họa xung quanh. Chẳng hạn, chân trái, ở đây, gắn với chiếc ghế và khuỷu tay trái vào tựa phía sau. Đa số các người mới vào nghề đều theo một hình dáng không xác định trước. Có thể đó là thói quen khó bỏ.

Giai đoạn 3. Nếu biết nối đôi chỗ hình vẽ với nền thì phải biết tránh ở các chỗ khác (bạn có nhìn thấy ở đâu không?). Vì bận tâm đến sự chính xác và đa dạng, hình vẽ đã được thực hiện đôi khi dương bản, đôi khi âm bản. (Hãy thử xem ở đâu). Rồi từ chiếc tách bên phải, trở vào trong hình vẽ và đi tới các ranh giới bên ngoài, có một biên giới. Cuối cùng, hình vẽ được nối liền ở hai bên và ở đỉnh bức vẽ.

Gia tăng dần dần độ đậm của bóng

Đánh bóng là công việc giúp bạn làm cho công trình của bạn thêm nhiều sắc thái hơn.

Thêm các sắc độ của đường viền. Bạn muốn thể hiện các màu tươi cho những căn nhà màu phấn dọc bờ biển. Đó là ở Saint Tropez, nhưng có thể có ở bất cứ đâu.

Trước hết hãy dành 5 phút để vẽ đường viền. Vẽ một nét tinh tế và ném cái tẩy của bạn đi chỗ khác để bạn khỏi xóa những sai lầm. Giờ thêm các sắc độ vào. Bôi một màu thận trọng ở chỗ có bóng tối vẫn giữ màu trắng của giấy đối với những chỗ sáng. Sau đó thêm vào các độ sậm hơn rồi ở chỗ cửa và trên một vài phần của các nhân vật, những dấu sậm sẽ lôi kéo tầm nhìn.

Thêm các sắc độ bằng một bút chì. Từ nhà thờ, tầm nhìn của bạn rơi vào các màu sắc nóng hay lạnh của thành phố Cannes. Bạn chỉ có 5 phút để thực hiện bức vẽ này. Hãy chọn một chiếc bút chì có một gam độ đa dạng, từ màu xám nhung đến màu đen thăm thẳm.

Các sắc thái thì vô số và ta phải giải quyết từng sắc thái một. Có cái do sự cọ xát (sự trải mờ), do các nét gạch gạch. Có cái chỉ là những đường thẳng. Để có những độ sậm nhất phải chà qua quẹt lại nhiều lần bằng bút chì.

Hãy xem như cảnh vật được chia thành hai bởi các đường nét thẳng đậm. Lớp cảnh đầu tiên bên trái màu trắng để đối xứng với mặt trước bên phải màu trắng.

Trải mờ để làm cho bớt cứng các đường viền. Phối hợp vẽ bằng nét với vẽ bằng tay không (không dùng thước kẻ), tái hiện lại những vật mẫu này trong 30 phút. Cẩm cẩn thân các nhân vật của bạn và, để tạo độ trung gian, hãy vẽ các nét vạch vào một vài phần bị cây phủ bóng.

Với chiếc bút chì (nghiêng như để gọt), đánh đen một mẩu giấy. Chà lên đầu ngón tay bạn.

Bây giờ thì bôi nhẹ nhẹ các bóng trên các nhân vật ở lớp cảnh đầu. Phủ hết người đầu tiên. Tựa vào mép người thứ hai với bóng của cửa. Làm y như vậy đối với các mái ngói, hông các ngôi nhà và nhân vật thứ ba từ phía trái. Để tan vào bên trong. Hãy để nhóm kia màu trắng nhằm tạo cảm tưởng đang ở ngoài nắng.

Sau bài vẽ này có thể rửa tay được rồi!

Trải mờ để làm sáng các nhân vật. Đây là một bức vẽ bằng nét và bằng tay không trong 30 phút. Hãy để mắt đến sự bố trí. Rồi, vẽ các ngôi nhà, sau đó, đặt các nhân vật vào con đường và trên các lan can. Giờ thì bạn sẵn sàng gợi ánh sáng.

Bắt đầu từ bóng. Trước hết, bóng mái nhà và quanh các nhân vật trên lan can trái. Sau đó đến lan can thứ hai; nhưng, lần này, bóng của mái phải phủ lên khuôn mặt các nhân vật. Kết quả? Nhóm đầu tiên sáng ở mặt trước, nhóm thứ hai ở phía dưới thắt lưng và hình như lùi vào.

Các nhân vật ở trên phố bên trái, đa số được chiếu sáng ở phía trước, mặc dù một vài người ở trong bóng của cửa. Người đàn bà đội giỏ trên đầu một phần ở dưới bóng của bảng hiệu. Đấy là trung tâm điểm. Các nhân vật phía phải được chiếu sáng ở phía sau. Hãy đánh bóng vào họ để làm rõ ra.

Các sắc màu tạo bởi các tia đường nét. Hãy quan sát kỹ bức ký họa vẽ bằng tay không thực hiện trong 30 phút. Đối với mỗi đoạn, ghi nhận sự đa dạng trong hướng các đường nét. Có thể, gờ mái phía trái được tạo bởi các đường nét có từ những cành cây ở !! đằng sau !! mái. Mái trước xuất hiện ở chỗ các đường nét ngang kết thúc.

Ghi nhận sự thống nhất toát ra từ tổng thể các tòa nhà, mỗi nhà được diễn tả với một sự chăm chút đặc biệt.

Các sắc màu của màu nước đơn sắc

Nên biết là Millard chỉ vẽ bằng cọ dùng cho màu nước làm bằng lông chồn đỏ, đánh số từ 1 đến 14. Đối với cọ, bạn phải tìm loại có chất lượng. Bề ngang của cọ tùy thuộc vào khổ giấy. Vì thế, khổ giấy 56cm x 76cm, dùng cọ số 9, 10, 12 và 14 cũng như số 3 và 8.

Bạn cũng có thể dùng loại cọ của Nhật rất rẻ, bằng tre. Có đủ kích cỡ và làm bằng đủ loại lông (cáo, sóc, sầu và sói). Thử và xem thứ nào thích hợp. Hãy bắt đầu bằng những cọ cỡ 3mm, 6mm, 12mm. Sau đó bạn có thể dùng loại 25mm, có thể lấp đầy một tách nước và rất tốt để vẽ các bông hoa. Đối với một số góc cạnh, cọ dầu bằng lông lợn cũng rất có ít.

Tờ giấy phải đặt nghiêng một góc 5<198> để màu nước đơn sắc chảy từ trên xuống dưới. Hãy bắt đầu từ góc trên trái (nếu bạn thuận tay phải) và họa các mặt trước các ngôi nhà chiếu sáng từ phía sau. Rồi, từ phía phải, họa lên bề mặt phía trước. Đừng đụng đến màu trắng của giấy giữa các nhà. Vừa họa vừa để ý đến cảnh quan tổng thể.

Bôi màu nước đơn sắc theo hình vẽ.

Nguồn ánh sáng. Đối với tranh màu nước, đầu tiên, hãy chọn một hình khối vuông hơn là hình tròn. Các hiệu quả ánh sáng ở đây thật hiển nhiên. Làm nổi các bóng với các màu nước đơn sắc, bạn sẽ làm nổi bật hình dáng và làm nổi bật bức vẽ. Không thêm bóng vào nếu không chắc về nguồn ánh sáng. Có thể bạn sẽ tìm được một ánh sáng tốt hơn là ánh sáng của hình vẽ.

Các màu nước đơn sắc cho các bóng. Hãy trộn một số lượng màu vừa đủ để có một sắc màu của bóng, một sự phối hợp giữa màu lam cobalt và màu đất xám tự nhiên.

Đây là buổi sáng và ánh sáng mặt trời chiếu xéo từ phía trái. Ở phần trên trái của bức ký họa, đánh một dấu đỏ nhắc nhở bạn nguồn ánh sáng ở đâu. Bạn đừng ngạc nhiên, đó là một trong các chìa khóa thành công của Millard đấy. Biết bao bức tranh màu đã được cứu nhờ điểm này đấy.

Sự chiếu sáng mặt trước. Bạn có thể, trên bức ký họa gợi ra các bóng để giúp bạn bồi các màu nước đơn sắc. Do đó, các nét cho biết bóng giữa hai nhà bên trái. Các bóng khác cũng được gợi ý nhờ các nét rõ hơn: Ở phố, dưới lan can và phía sau các nhân vật.

Một màu đơn sắc sậm hơn. Đây là một cảnh tương tự. Các bóng được họa trên một bức vẽ đường viền thực hiện trong 20 phút. Chuẩn bị một số lượng nước màu đơn sắc kha khá cho các bóng. Hãy lấy những màu sắc mà chúng ta đã nói ở trên. Bồi từ trái sang phải. Qua bầu trời, đi vòng qua các mái nhà, phía trên các cửa sổ, lan can; sau đó xuống phố. Luôn luôn có trong đầu cảnh quan tổng thể. Để khô.

Đối với màu đơn sắc sậm hơn, hãy cho thêm một chút xanh lam và đen ngà để có một sắc màu phong phú và tối sẫm. Bồi nó lên đỉnh núi và trên một vài điểm quan trọng, như các lan can, hàng hiên và đầu của hai nhân vật.

Ký họa ấn tượng

Hãy để các ấn tượng của anh thể hiện lên bức vẽ (đây là các cảnh ở New York). Mục tiêu là đạt được các tinh túy của chủ đề và không đi vào các chi tiết vô ích. Hãy vẽ những bức ký họa trong 5 phút.

Ký họa nhanh. Trước hết bạn bị các khối thẳng đứng to lớn và vô số những bất trắc về phối cảnh đập vào mắt. Sau đó bạn bị các mảng màu, xám lạnh hay nóng, của cảnh phông do các tòa nhà tạo nên. Hãy vẽ tất cả như một phối cảnh sân khấu.

Từ góc trái, theo đường cong tạo nên bởi các đèn đường, đi vào phố và len lỏi qua các tấm áp-phích, các tòa nhà và xe taxi. Như vậy bạn tạo ra một loại hẻm vực. Giờ là lúc cho các nhân vật vào. Họ có mặt khắp nơi, nhưng chỉ giữ một vài người, gộp thành nhóm và đặt họ trước một không gian trống không để làm nổi họ lên và tạo một trung tâm điểm.

Phân phối cẩn thận các độ sậm của màu sắc so với cảnh quan tổng thể. Các nét nhấn đặt lên trên đầu các nhân vật, một phần của vỉa hè và ở mái đua phải hấp dẫn con mắt vào các đường thẳng đứng, đến lượt chúng lại dẫn con mắt về trung tâm. Nếu bạn thêm các mảng và các nét sậm khắp nơi thì cái nhìn của bạn bị khựng lại, bạn sẽ có một ký họa tầm thường. Hãy hà tiện các sắc màu sậm và chỉ nên đặt chúng một cách có ý thức cân nhắc.

Một ấn tượng về bằng ngòi bút. Ở đây người ta sử dụng một bút dạ có đầu nhọn và mực đen. Trong cảnh này ta thấy sự đa dạng của các mảng tối hình cánh quạt và diện tích trắng lớn, hình dáng lạ thường của một tòa nhà.

Trước hết hãy vẽ hai cái cần cẩu, rồi đi xuống phía "Calcutta", các áp-phích bên dưới, rồi đến chiếc xe buýt, xe hơi và hai người bộ hành. Sau đó phối trí bình đồ cao nhất và các đường thẳng đứng bằng cách dùng các màu đen để bao vây các màu trắng. Kết thúc bằng cách diễn tả nhanh sự có mặt của các bộ hành và xe cộ.

Hướng của các cần cẩu mà Millard rất ưng ý, chúng cản trở sự phát triển của hình thức trắng và nhắc đến luồng giao thông, các áp-phích và các nhân vật. Ông ta đã gọi bức ký họa này là *Một góc broadway* hay một *Khách sạn mới đang mọc lên?* Ông ta khuyên nên ghi các màu ở lề bức vẽ và cho nó một cái tên. Những thói quen như thế sẽ khuyến khích chúng ta vẽ.

Khúc đường số 48
và Broadway

Tổ chức tờ giấy vẽ

Bạn thấy một ngôi chợ lớn. Bạn muốn vẽ phác nhiều bức. Vì thế bạn phải sử dụng tờ giấy một cách có ý thức và đúng theo chức năng của các bức ký họa.

Nắm các ý tưởng. Trước khi vẽ, luôn luôn nheo mắt lại để nhìn các khối và các đường nét chính. Hãy xem hình ảnh mà ánh sáng tạo trên các mái nhà và trên bầu trời, và tại sao tất cả các sắc màu sậm được tập hợp thành một màu sắc duy nhất đối với các người dạo chơi và nhà cửa? Để nắm được cảnh này phải nhìn nó với con mắt họa sĩ.

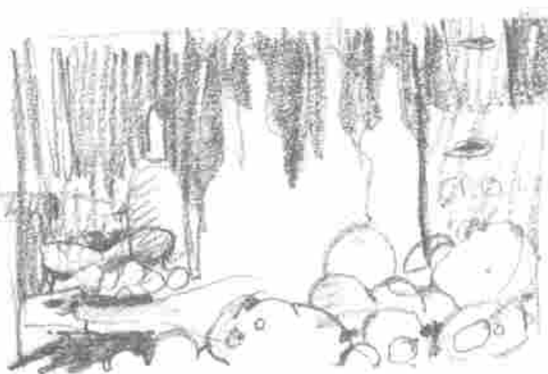

Đến gần với đề tài, bạn hãy nhanh nhanh nắm bắt các mái nhà kỳ lạ giống cánh chim mòng biển và các nhân vật. Bạn chỉ có một vài giây, vì chúng sẽ bay đi khi nhìn thấy bạn. Càng đến gần, bạn càng xâm phạm sự thầm kín của chúng và điều này làm chúng không thích. Tốt nhất là bạn để cho tư tưởng của bạn làm việc và vẽ theo ký ức.

A

B

C

D

E

Sổ ký họa một kho tác phẩm. Bạn muốn dành một hai giờ cho việc ghi chép. Hãy bắt đầu từ góc trái phía trên, để tạo một không gian quanh bức vẽ phác, và đi xuống phía dưới.

(A) đây là một bố cục bất thường những cái chai và rau quả (vẽ màu sắc để ký ức bạn làm việc hoặc ghi chép lại).

(C). Những chiếc mũ đan tay này là một hình ảnh đặc sắc (E). Hãy xem cảnh trên lan can này. Một ngày nào đó bạn sẽ dùng đến.

Giờ thì qua góc phải bên trên. (B) Đây là một cặp vợ chồng cần phác trên giấy.

(D và F) Vẽ các chi tiết đã phác, ưu tiên những cái dùng để phục vụ cho bức tranh.

NGHIÊN CỨU ĐỀ TÀI

Ký họa là một trong các phương tiện nhanh nhất và tinh tế nhất mà một họa sĩ cần có để quan sát bộ mặt thay đổi không ngừng của thiên nhiên. Qua thời gian quan sát, sự hòa quyện thuần thục giữa con mắt, đôi tay và ý tưởng sẽ tạo nên những tác phẩm có giá trị về nội dung và phong phú về đề tài.

Trong chương này bạn sẽ tìm thấy:

* James Gurney và Thomas Kinkade trình bày các kỹ thuật cụ thể để thể hiện cây cỏ, mây, nước và các vật chất hữu hình khác.

* Rudy de Reyna cho thấy bút than là dụng cụ lý tưởng để vẽ ngoài trời.

* David Lyle Millard dạy bí quyết ký họa những nhân vật đang chuyển động, bằng cách phối hợp vẽ phác nhanh với vẽ thâm diễn.

* Norman Adams trình bày phương cách dễ dàng và hiệu quả để vẽ các động vật bằng cách giản lược cơ thể chúng thành những hình hình học.

* Charles Reid, Shawn Dulaney và Kim English tiết lộ những bí mật của nghệ thuật vẽ cơ thể con người. Họ trình bày cách thức nắm bắt cử động của người bộ hành đơn giản hoặc của một vũ công đang biểu diễn.

Nghiên cứu thế giới thực vật

Cây cối có lẽ đã hấp dẫn bạn rất sớm. Bạn có nhớ những bức vẽ đầu tiên về hoa và lá? Cây là những đề tài tốt đối với những người mới vào nghề và rất khoan dung trước kết quả... Hơn nữa, chúng là những mẫu tốt: các chuyển động của chúng chỉ làm vui mắt bạn. Nói tóm lại, bạn có thể tìm ở khắp nơi.

Hãy chọn kỹ đề tài của bạn. Một số đông những người mới vào nghề không ngần ngại tấn công vào một đề tài khá phức tạp như một cây, và ngoan cố vẽ tất cả các lá. Họ nhanh chóng bị nhận chìm lút đầu, cảm thấy thất vọng và xoay xở ít nhiều để hoàn thành bức vẽ phác.

Để tránh tình trạng này, hãy bắt đầu với những đề tài đơn giản: một quả sồi, một cái lá, một cành với vài lá, một củ cà rốt v.v... bắt đầu với một chiếc bút chì và một tờ giấy láng. Theo các đường viền của đề tài một cách trung thành. Về cành và lá, tốt nhất là nghĩ theo từng thành phần cấu trúc. Bắt đầu bằng phần trung tâm; sau đó đến thân, đến đường gân và lá. Điều này sẽ làm bạn thấy sự tăng trưởng của cây và giúp bạn hiểu nhiều về đề tài mà ít nghệ sĩ đã làm.

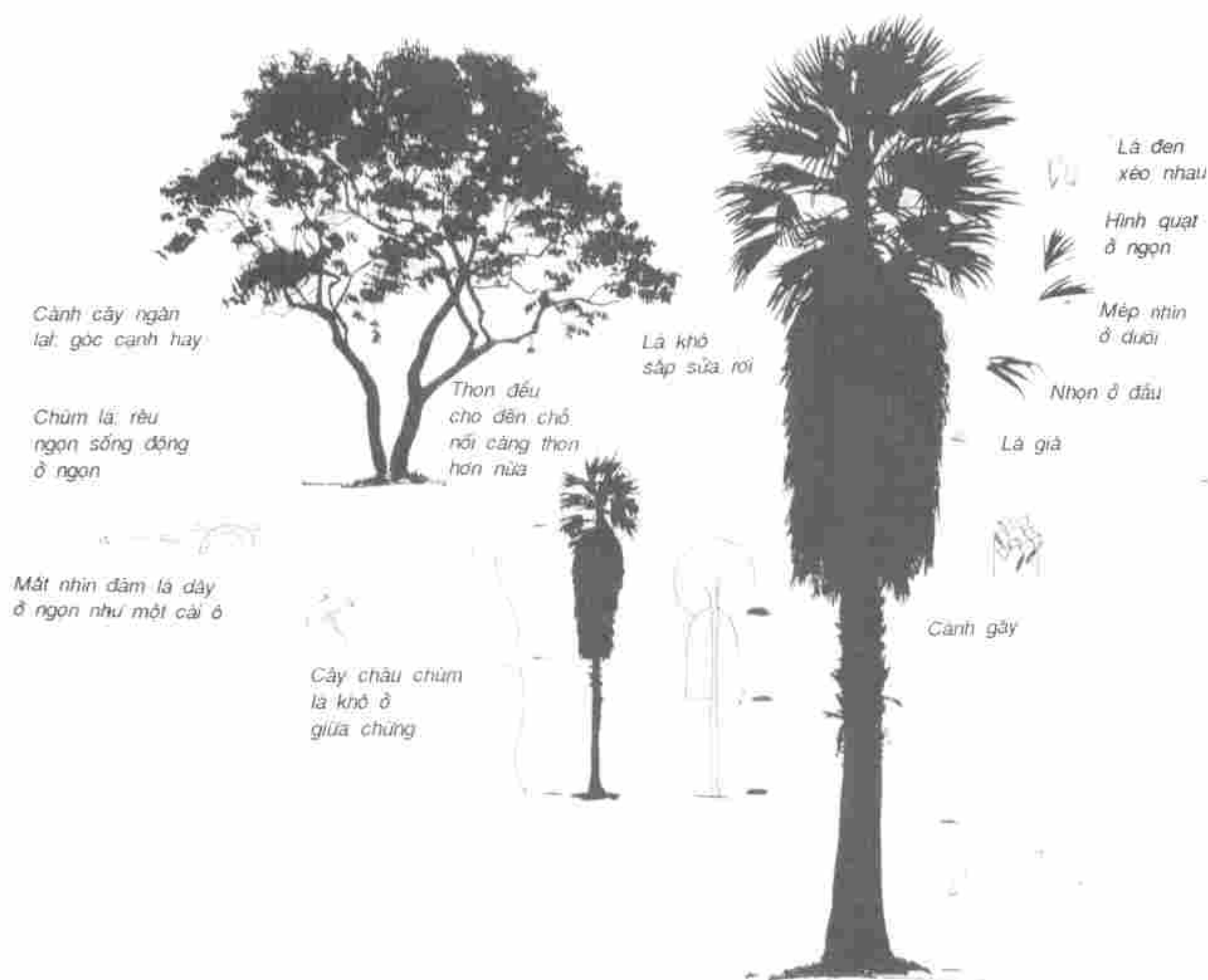
Cây này được tìm thấy ở một chỗ đất bỏ không, với cả một chùm rễ và lá sắp xếp cân đối dọc theo thân cây. Hãy bắt đầu bằng các nét phác bằng bút chì, đủ lớn để nắm bắt các chi tiết, nhưng đủ nhỏ để duy trì thể thống nhất của nó. Tiếp tục với một bút bi chậm rãi và chính xác. Các sắc màu tinh tế có được là nhờ cây bút chì (2H).

Cách tuyệt nhất để học vẽ cây lá vẽ nét hình bóng bạn diễn (silhoutte) của nó. Tất cả các hình dáng đều đen như in trên giấy. Cách này là cách dễ nhất, vì như vậy ta có thể quên các chi tiết chồng lên nhau, các đường viền, ánh sáng và bóng. Những đám lá lớn dễ được thể hiện và hình dáng chung của cây (cành chính và phụ) rất rõ.

Đây là cách thực hiện. Chọn bất cứ cây nào, miễn là nó nổi trên nền trời. Ở một vườn cây hay một cánh rừng khó phân biệt cây này với cây khác. Nhưng vào buổi ban mai hay vào lúc hoàng hôn bạn ở trong công viên hay một cánh đồng, bạn thấy hình bóng chúng rất rõ. Hãy ngồi khá xa cây để nhìn thấy toàn thể nó mà không phải quay đầu. Cọ và mực được phép dùng trong trường hợp này vì chúng cho phép thay đổi tùy ý bề dày của đường nét, tiện lợi cho việc vẽ các cành có hình thoi hay những lá của cây cọ, cọ cũng có thể gợi ý những đám lá. Tuy nhiên không thể vẽ chúng thành mảng kín mít, làm hai chỗ thủng của bầu trời qua đám lá. Cũng có một sự quân bình trong cách thiên nhiên trình bày hay giấu đi bộ xương của nó. Hãy ghi nhận điều này và cây cối của bạn sẽ có vẻ hiện thực hơn.

Hãy lưu giữ các bài vẽ về hình bóng cây; chúng sẽ có ích cho việc vẽ trong xưởng. Những nghiên cứu này góp phần nhồi nhét vào đầu bạn một vài quy tắc so đẳng của thiên nhiên. Vì vậy, bạn biết rằng một cành nhỏ ở đầu ngọn cũng là ở mỗi điểm xuất phát một thân cây. Bạn sẽ nhận ra nhanh chóng các hình dáng cây. Tên chúng bằng tiếng Latinh, chúng ta chẳng cần biết! Những dữ liệu này sẽ giúp bạn đánh giá công việc và làm cho con mắt của bạn là một quan tòa công minh. Tốt thôi nếu sự tò mò đẩy bạn đến những việc nghiên cứu khoa học hơn.

Ký họa mây, nước, cảnh vật

Để vẽ những đề tài chuyển động không ngừng, mắt của bạn phải hoạt động như một cái máy ảnh. Sau khi đã quan sát chăm chú một sự chuyển động, chọn hình ảnh, khắc nó vào trong trí nhớ rồi chuyển nó ra giấy.

Mây. Bút chì, bột màu và giấy màu, xám hay nâu là những dụng cụ tốt để vẽ phác mây. Sắc màu trung bình của giấy tương ứng với sắc độ của trời và các sắc màu sáng của mây có thể đạt được bằng bột màu. Giấy trắng thì bắt buộc bạn phải tái tạo lại. Tốc độ thực hiện rất quý giá vì đa số các đám mây thay đổi trạng thái rất nhanh.

Hãy quan sát kỹ các chòm mây mà bạn muốn vẽ. Ánh sáng chiếu vào chúng từ đâu đến? Đâu là đường nét phân chia phía tối? Tương quan giữa phía tối và sắc màu trung bình của trời như thế nào? Các đám mây chính sắp xếp như thế nào? Bắt đầu, trước hết vẽ các hình dáng với bút chì 2H hay 3H, tránh những đường nét quá đen.

Bắt đầu bằng cách bôi bột màu với một cái cọ vẽ màu nước, số 4 bằng lông chồn, và thử bằng các phương pháp khác nhau. Tốt nhất là vẽ nhẹ tay hơn là quẹt mạnh cọ vì bột màu nhanh chóng trở nên mờ đục. Hơn nữa phải giữ một màu trắng thuần cho những mảng nắng trên mây. Nếu màu trắng của bột màu quá sương, hãy trải mờ chúng bằng một bút chì hay một phấn mỹ thuật trắng.

Hãy biết lợi dụng những dịp hiếm có. Khi đi máy bay chẳng hạn cố ngồi gần một cửa sổ, bạn có thể quan sát các biến thể về độ cao của nhiều loại mây, những đám mây vần vũ của bão tố hay những đám mây nhấp nhô nhìn ở trên cao. Bạn có thể thỏa mãn với phấn trắng hay một bút chì trắng trên giấy màu, một bút bi hay một bút chì ruột chì trên giấy trắng. Do tốc độ di chuyển của bạn, mỗi ký họa không được quá hai hay ba phút.

Đất và núi đá. Dù bạn không xem các tai nạn về đất đai như những hình dạng chuyển động, bạn cũng không thể ngăn cản việc kế cả vẽ các chỗ gồ ghề và những kẽ nứt, vẽ các kết cấu đối nghịch của núi đá như vọt ra từ lòng đất và những hòn cuội tròn ở các con suối. Sự hiểu biết các hình dạng tự nhiên sẽ giúp bạn tạo các hình ảnh rất hiện thực khi bạn làm việc trong xưởng.

Kỹ thuật mà bạn chấp nhận tùy thuộc vào hình thái mà bạn muốn gán cho một núi đá. Một hình vẽ bằng đường nét cho thấy các đường nét và đường viền của đề tài. Nếu mặt trời chiếu sáng, hãy tập trung chú ý vào các hình dạng và các kết cấu. Trong trường hợp các núi đá lớn, một vách đá hay một chồng đá chẳng hạn, tốt nhất là dự kiến đề tài thành những hình dáng hình học đơn giản. Điều này sẽ đem lại sự vững chắc và cơ sở cho ký họa của bạn. Hình khối vuông và hình tháp là những hình dáng phổ biến nhất để thể hiện đá và núi đá. Một khi đã xác định các hình khối, bạn có thể qua các kết cấu và các chi tiết phụ.

Nhạt hơn

Cạnh rất rõ nét

Các độ thay khi ánh sáng giảm

Sáng - tối truyền thống

Sắc màu nhẹ

Xanh da trời

Mép dời vào trong cho thấy một sự tụt vào của lục địa

MỘT NƠI NÀO ĐÓ Ở RẶNG NÚI APPALACHES

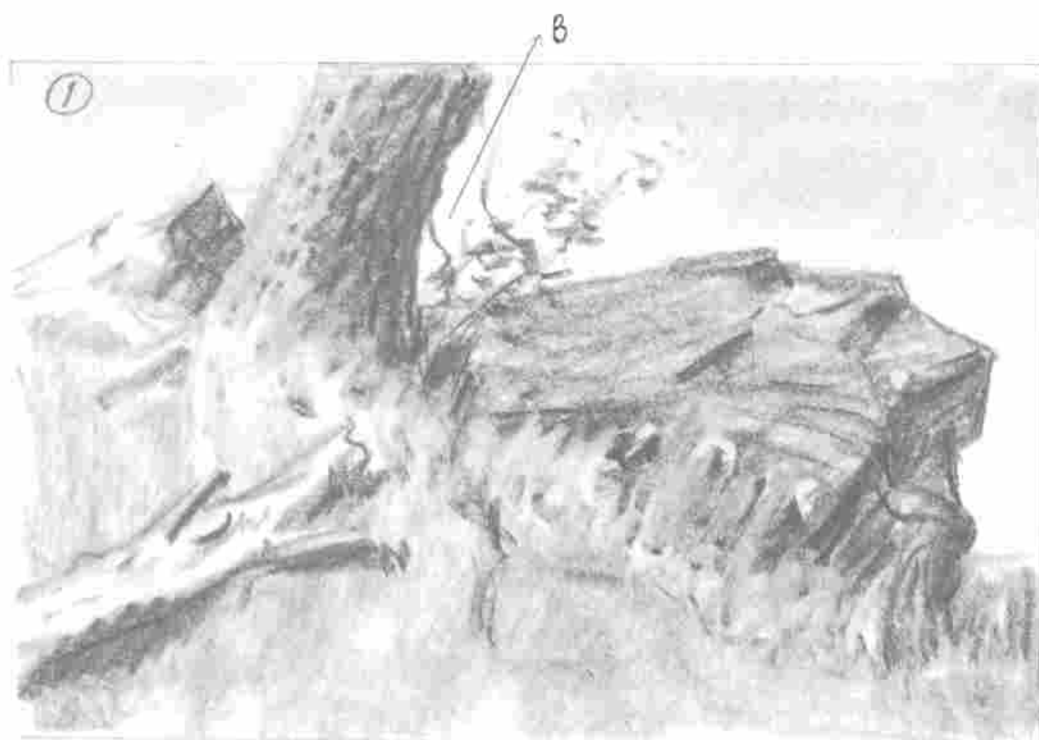
Hoàng hôn trên Gohaden Canyon
Thung lũng của thần chết

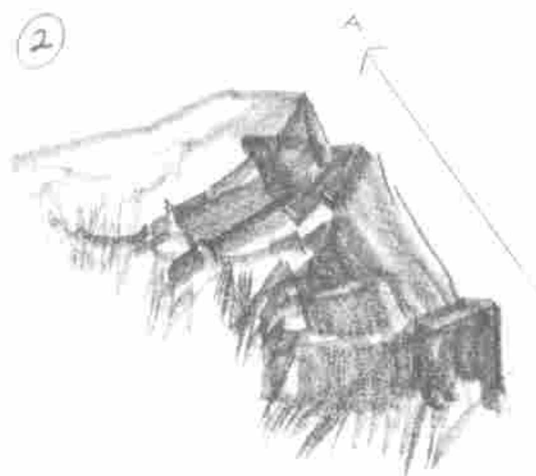

Sóng cuộn. Sóng có một chuyển động hình tròn mà ta có thể phấn ra nhiều giai đoạn rõ rệt.

Trước hết, sóng tạo ra một mái, vỗ xuống và tan đi. Phải quan sát chúng trong một thời gian trước khi chọn thời điểm để vẽ. Theo Gromey đó là cảnh sóng vỗ, vượt qua mép núi đá, thành bọt tung lên và vỗ vào các hốc ngoằn ngoèo. Ở đây, các núi đá được giảm thành các bố cục sơ lược. Ông ta bôi bột màu bằng một cái cọ tròn số 8 làm bằng lông chồn, với những nhát nhẹ trên lưng các sóng và dưới hình dạng những giọt nước (có được do việc vung cọ trên giấy) dọc theo sóng sủi bọt

Vẽ bút than ở ngoại cảnh

Vẽ ở bên ngoài phòng vẽ hay nhất là dùng bút than. Đây là dụng cụ mềm, có thể tạo nhiều hiệu quả, có thể tạo các sắc màu từ màu nhạt nhất đến sậm nhất. Bút than giúp nắm bắt nhanh các hình dạng đang chuyển động. Nó cho phép phủ nhanh một diện tích lớn, giảm thiểu sắc độ (valeur) bằng các ngón tay hay một miếng da dầu; và dễ tìm lại màu trắng của giấy. Vì nó mềm xốp và dễ phai nên phải phun lên bức ký họa một thuốc định hình khi kết thúc.

Để bắt đầu, phác thảo những hình dáng chính bằng các hình hình học giản đơn. Ước lượng tỉ lệ các hình dạng này, rồi so sánh chúng với các hình dạng nhỏ hơn. Một khi bạn đã vẽ những đường nét lớn của một cây hay một núi đá, chẳng hạn, bạn có thể lưu ý đến các hình dạng nhỏ hơn và các chi tiết.

Khi vẽ những đường nét lớn của một đề tài, một núi đá chẳng hạn, người ta luôn luôn chú tâm đến các tỉ lệ và đôi khi bỏ quên bố cục hay sự xếp đặt đúng vị trí. Đó là điều đã xảy ra với Rudy de Reyna trong nghiên cứu trên đây. Trở về xưởng, ông ta nhận thấy rằng đường viền của núi đá tầm thường (ký họa 1). Người ta thấy ông ta đã sửa bố cục ra sao (ký họa 2). Trước hết ông ta đã luồn ký họa 1 dưới một tờ giấy vẽ, sau đó ông ta kẻ những phần của núi đá ông ta muốn giữ và sửa các thành phần khác. Làm xong, tất nhiên là độ nghiêng A đặt đối nghịch với đường xiên B.

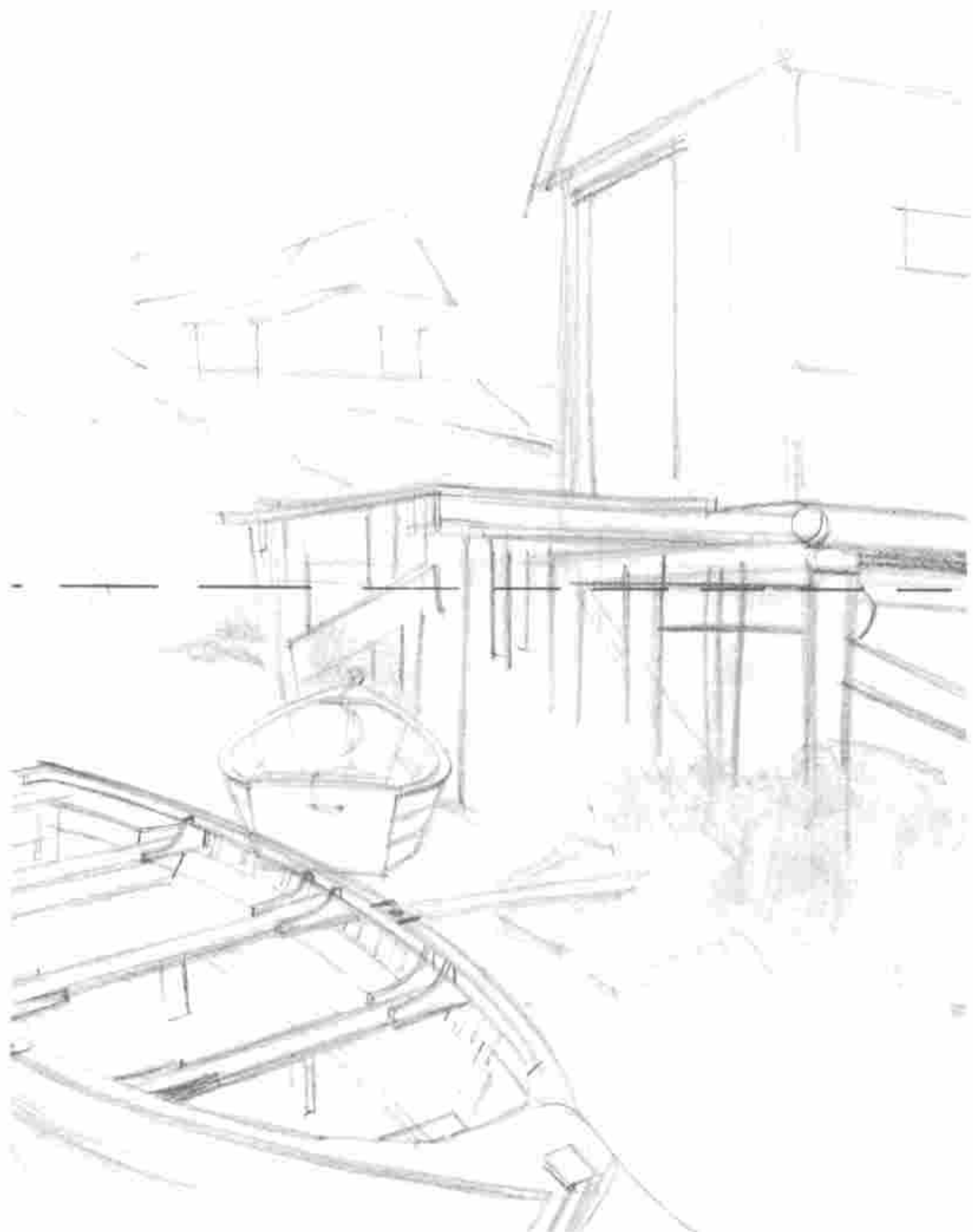

Đối với Rudy de Reyna, phần lớn các công trình vẽ theo thiên nhiên là những ký họa (hay những bức vẽ nhanh) hơn là những bức vẽ hoàn chỉnh. Đối với loại này, bạn phải nghiên cứu tính chất và chi tiết của một đề tài. Trong ký họa, vừa tìm kiếm các tỉ lệ và các tương quan giữa các thành tố của phong cảnh, bạn chỉ bắt được ấn tượng thoáng qua của lúc ấy. Ký họa thực hiện nhanh; trước hết phải nắm bắt các hình dạng chính. Kết cấu và các sắc độ đặc biệt chỉ được gợi ý.

Một khi đã nắm bắt được ấn tượng này, bạn có thể dừng lại ở rìa các bóng, các biến tấu về sắc màu và kết cấu. Đối với một bức vẽ xong xuôi, có lẽ phải xóa đi các đường viền thô lúc đầu. Bạn có thể luồn ký họa của bạn dưới một tờ giấy vẽ trong và gợi cảm hứng từ đấy để rút ra một tác phẩm chăm chút hơn.

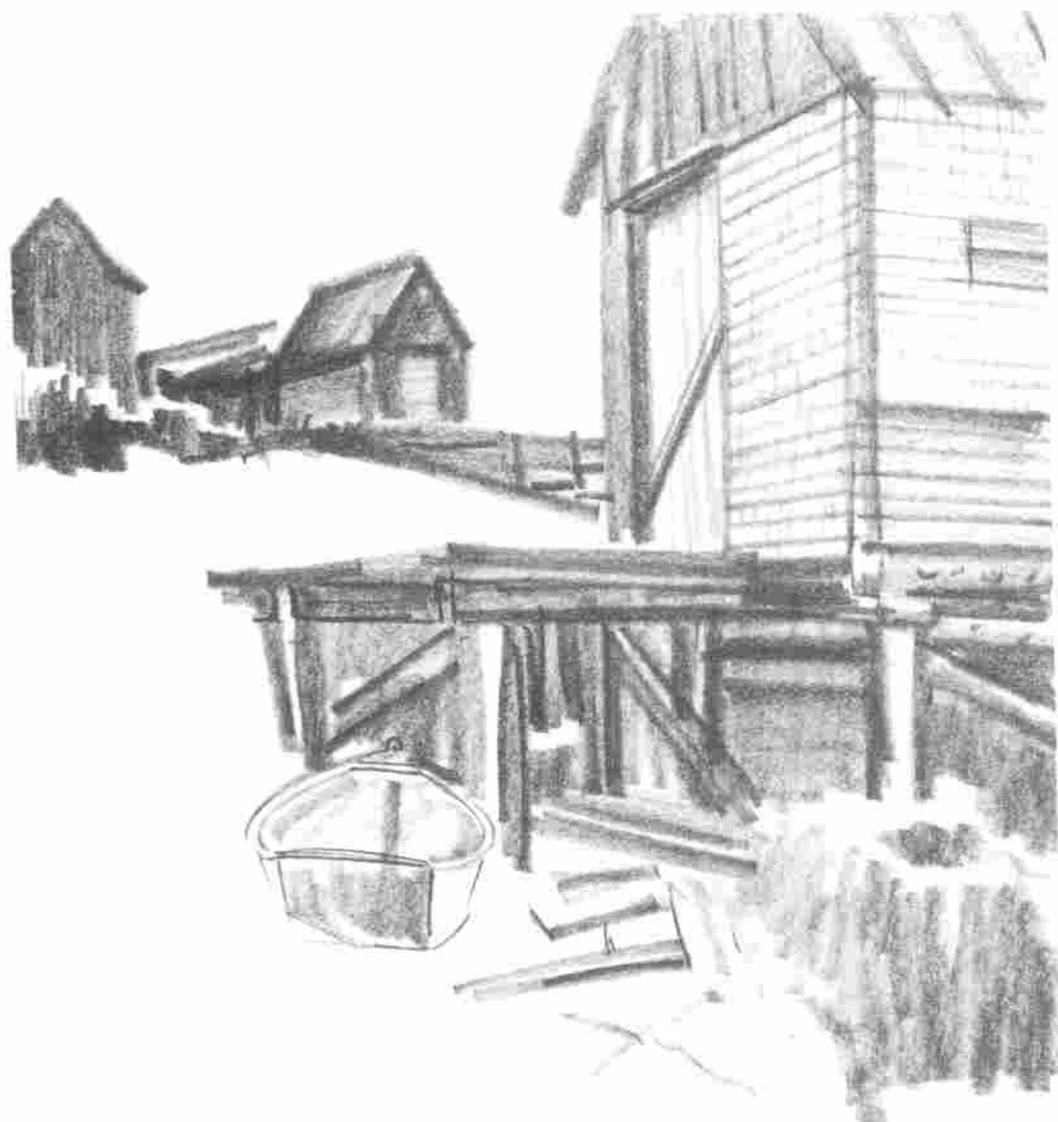
Trước khi thực hiện bức vẽ cuối cùng, người nghệ sĩ thấy rằng ông ta đã quá chú trọng cây cối, như vậy nó cạnh tranh với căn nhà, trung tâm điểm của cảnh quan. Vì thế ông ta phải giảm thiểu chúng.

Phân tích đề tài

Mọi ký họa phải được phân tích. Các hình dáng và kết cấu của cảnh trên sông này rất tiêu biểu. Ngược lại, cảnh sau bề bộn và các thuyền .ói kéo quá nhiều sự chú ý.

Phải tập trung vào chúng hay vào các công trình ở phía xa hay ở trước mặt? Hình minh họa ở trang sau cho thấy bức vẽ này đã được sửa đổi ra sao.

Tin rằng một bức vẽ bằng đường nét không bộc lộ đúng đắn đề tài, De Reyna luồn công trình của ông dưới một tờ giấy và sau đó làm xuất hiện các sắc màu phù hợp với những điểm chính. Vào giai đoạn trên đây, ông ta dừng lại và nhận rằng các sắc màu thiếu sống động. Tuy vậy, màu và kết cấu của cảnh quan không thiếu sức lôi cuốn: tất cả đều lấp lánh rực rỡ nhiều màu, và chỉ chờ được họa. Đúng thế! De Reyna hiểu rằng cảnh này phải được họa và không phải vẽ.

Theo ông, câu hỏi đầu tiên được đặt ra như sau: Trước hết cái gì đã hấp dẫn tôi trong cảnh này? Nếu là màu sắc và bạn chỉ có bút than, quên đi tất cả và hứa sẽ trở lại. Lần này thì trang bị đủ sơn và cọ.

Các điểm nhìn khác nhau

Bạn để ý đến một đề tài: một căn nhà trên đồi, chẳng hạn. Căn nhà có một hình dạng hay và hơn nữa nó như đặt trên một tấm thảm hoa irit vàng. Vừa vẽ, vừa quan sát các màu và ghi chú vào lề. Để có một ý niệm về tỉ lệ thu nhỏ, phác thảo căn nhà ở phía trước mặt và đánh bóng nó. Con đường và các cột điện thoại làm rõ đường cong của đồi. Các nhân vật đang đến làm sống động cảnh vật.

Một điểm nhìn khác, dù bạn ở trên đỉnh đồi, tiếp tục gợi ý đi. Phác qua đường gờ của con đường, chính con đường và các mái nhà hình thang. Hãy đánh dấu vào các hình dạng lớn trắng mà giờ đây được nhận thấy dưới một góc cạnh khác.

Rồi đổi ý kiến.

Coi nhà kho như không quan trọng. Hãy cho nó chìm trong cây cối. Rải một màu xanh sáng lên các phần có cây che bóng của căn nhà, lên cây cối và vào nhà kho. Đừng làm nặng bức vẽ. Hình dạng của các ngôi nhà rất hay, bạn có thể bỏ qua các nhân vật.

David Mielard thích dùng bút chì và thang màu, từ màu xám nhạt đến đen sậm.

Cái cần cho một ký họa là cách chọn đề tài và thể hiện với tất cả tính nhạy cảm và không khí. Phải giải thích hiện thực như các nhà thơ và các nhạc sĩ. Khi vẽ, hãy giữ trong đầu :

1. Có một lô gích trong tất cả những gì bạn vẽ. Hãy khám phá nó và làm cho mọi người cảm thấy trong công trình của bạn.

2. Mỗi ký họa phải được xem như đồ án hay cấu trúc của một bức tranh tương lai.

3. Các ký họa của bạn thể hiện những phản ứng đầu tiên của bạn trước một đề tài. Những cảm xúc này cũng như mỗi sự giải thích mà bạn làm sẽ là nguồn cảm hứng cho những bức tranh mà bạn có thể vẽ sau này.

Hướng dẫn tầm mắt ngoài đường phố. Kích thước các nhân vật và tòa nhà trong cảnh này giảm dần, theo các quy tắc về phối cảnh. Điều này không làm bạn khó chịu. Hãy theo bản năng của bạn đối với các điểm tụ. Quan sát hiệu quả chiều sâu có được bằng cách xen kẽ các hình dáng và các mảng tạo nên bằng các sắc độ của màu xám nhạt. Đường nét phác họa ngoài phố đòi hỏi thế. Hãy che nó đi và nhìn xem như là chúng đã mất hết ma lực của nó.

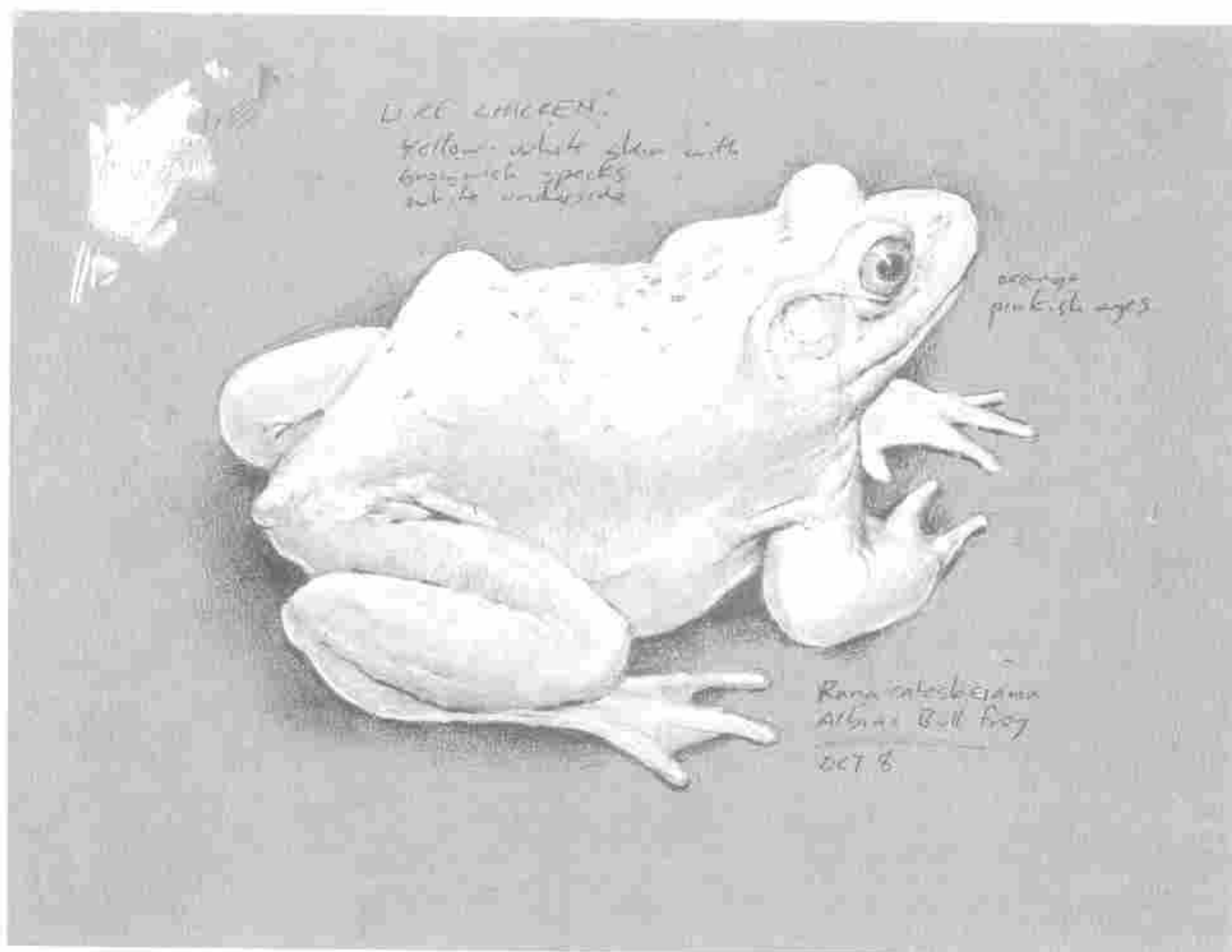
Những động vật thân thuộc

Vẽ một động vật cũng giống như đi câu: chẳng biết chuyện gì sẽ xảy ra. Bạn phải là một người quan sát tài tình, nhanh nhẹn khéo xoay xở và không bao giờ nản chí. Những bài học mà bạn rút tỉa từ một ký họa không đạt sẽ giúp bạn thành công trong chục bức khác. Có thể bạn chưa bao giờ nghĩ đến việc vẽ theo trạng thái tự nhiên các động vật xung quanh bạn. Hãy thử đi và bạn sẽ thấy là bạn hơn hẳn những người vẽ theo ảnh hay vẽ các đề tài bất động.

Chó hay mèo của bạn sẽ dạy cho bạn biết về thế giới động vật. Loài có vú có nhiều điểm giống nhau. Bạn có thể biết nhiều về cơ thể học của chúng trong các quyển sách viết về đề tài này, nhưng nên nhớ là kinh nghiệm thủ đắc khi phác họa nhanh con chó hay con mèo của bạn nhiều khi sẽ giúp bạn vẽ các con vật khác.

Hãy luôn luôn có sẵn một cuốn sổ ký họa ngang tầm tay để sẵn sàng vẽ con vật thân thuộc của bạn trong mọi tư thế: đang cắn con bọ, quấn quít quanh chân một người nào đó, mõm sục vào bát cơm v.v... Trong trang này đầu con chó được nghiên cứu dưới nhiều góc độ. Nhiều bức vẽ tất trong hai phút có thể cũng quý như một nghiên cứu công phu. Vì chúng giúp ta hiểu hơn các hình dạng chủ yếu. Nói tóm lại, nếu bạn có một động vật ở nhà (chim, ếch hay cá) hãy nhớ nó là một mẫu hay đấy.

Một bìa các tông xỉn hoàn toàn thích hợp cho việc vẽ con cóc to màu vàng nhạt tìm thấy nơi nhà người bạn. Với màu bột pha loãng, tạo lập những mảng màu đối diện với ánh sáng và vì vậy nhạt hơn mảng màu vẽ bề mặt quay về phía dưới.

Dành màu trắng thuần túy cho lòng và đôi mắt. Với một bút chì bôi một cách cẩn thận thêm màu đen vào bên trong mắt, dưới bụng, trên các nếp da và các đốm.

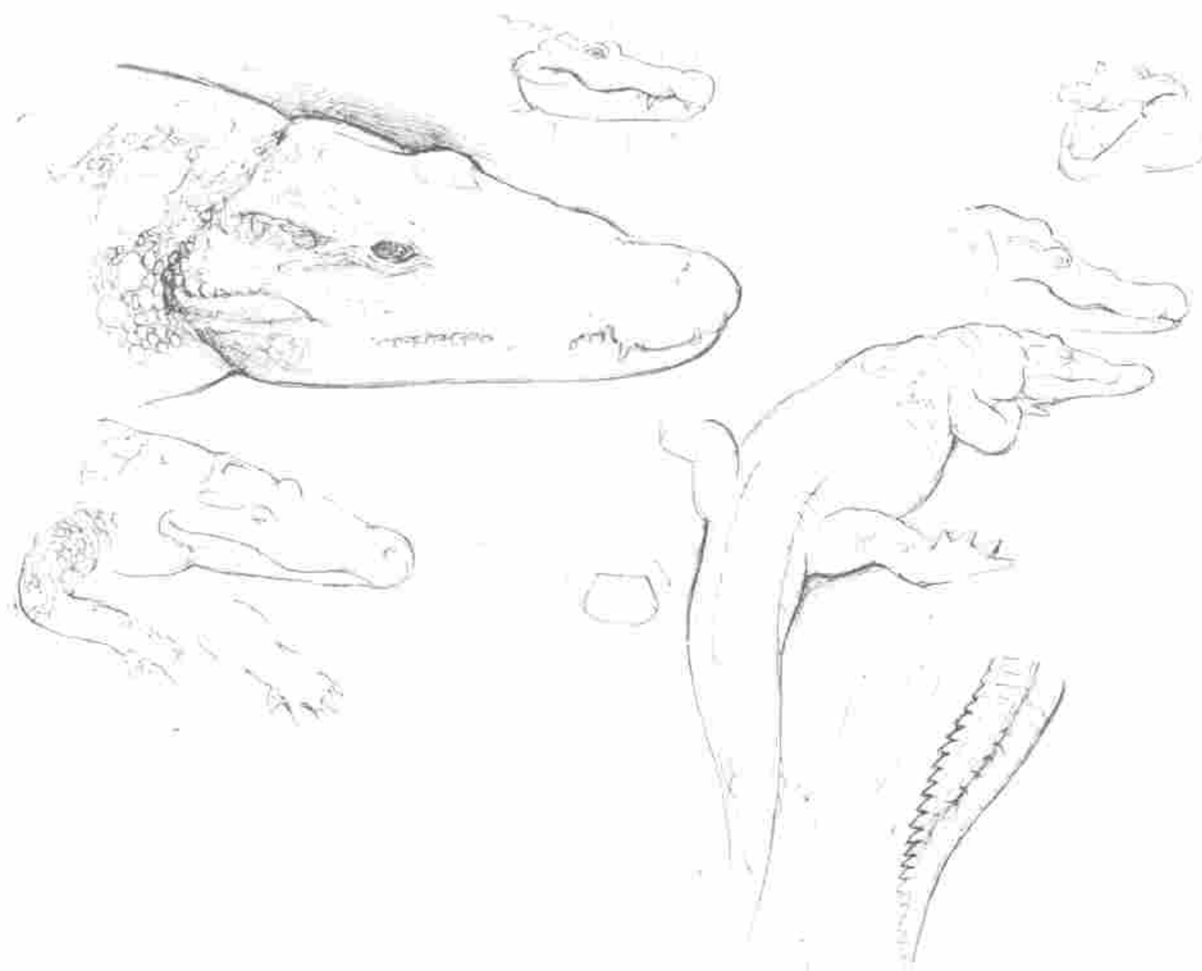
Rana catesbyiana
cóc-trâu (ouaouron)
đôi mắt hồng cam
như một con gà:
da trắng vàng với
những chấm nâu,
bụng trắng.

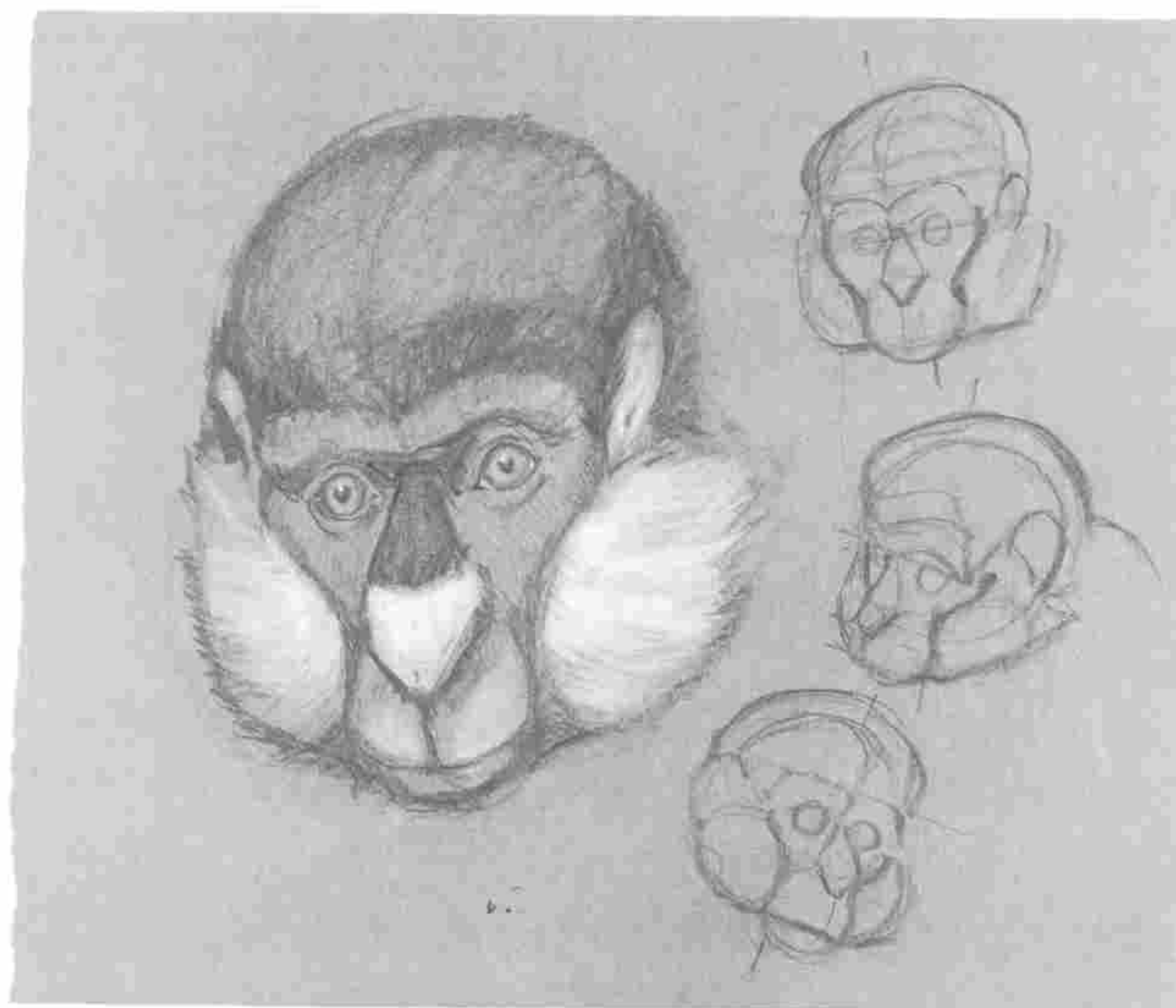
Ở sở thú

Để vẽ các động vật, sở thú là một thiên đường thực sự, vì nó cho phép ta quan sát hầu hết các loài mà ta không thể tìm thấy ở đâu cả. Bạn có thể nghiên cứu ở đây các !lhình dạng!i động vật và cả cách ứng xử của chúng. Một ngày ở sở thú, bạn có thể lấp đầy tám, chín trang ký họa. Đối với những người mới học, đây là dịp đi vào một thế giới xa lạ hoặc khó với được và họ nhận lời thách thức mà không đoán được tầm quan trọng.

Đa số trước hết vẽ voi, lạc đà hay trâu nước. Những con vật này vẽ thật là thích, có lẽ vì hình dáng của chúng dễ xác định và hình thái ngộ nghĩnh của chúng. Chúng di chuyển chậm chạp và hình như biểu lộ một sự kiên nhẫn làm vui lòng người vẽ; quan sát họ một cách tò mò và vừa giữ các tư thế kỳ lạ.

Đây là một ký họa về cá sấu. Người ta đã dùng bút bi để làm các đường nét tỉ mỉ và kết cấu của con vật. Bút mực hữu ích cho cả các đường nét lớn của đuôi con cá sấu cũng như kết cấu da ở các chi tiết theo tỉ lệ xích lớn. Hơn nữa nó cho phép ghi chép bức vẽ. Bút chì để viết giấy thường rất gần gũi, nhưng ngược lại bút bi không bao giờ phải gọt cả!

Nếu bạn tìm những đề tài chuyển động, sở thú là địa điểm phải mơ ước đấy! Trước khi bắt đầu vẽ một động vật, tốt hơn hết là bạn hãy quan sát cách ứng xử của nó. Các con vật trong chuồng có những thói quen và cử chỉ lặp lại. Những con mèo lớn, chẳng hạn, đi đi lại lại theo hình số 8. Gấu thường làm điệu để có thức ăn. Vượn đánh đu bằng đôi tay trên đỉnh chuồng. Các động tác được lặp lại luôn nên các tư thế cũng sẽ trở lại. Hãy làm nhiều bức ký họa về các tư thế khác biệt trên cùng một trang. Mẫu của bạn sẽ lặp lại những tư thế ấy.

Làm sao có chân dung một con khỉ đây? Gurney đã làm đủ mọi thứ tiếng hú huýt để làm cho con khỉ có cái mũi trắng bám vào song sắt chuồng này chú ý. Vì vậy ông ta có thể quan sát đầu con vật này thật gần, dưới nhiều góc độ, và hiểu được cấu trúc của nó.

Ở bảo tàng vạn vật học

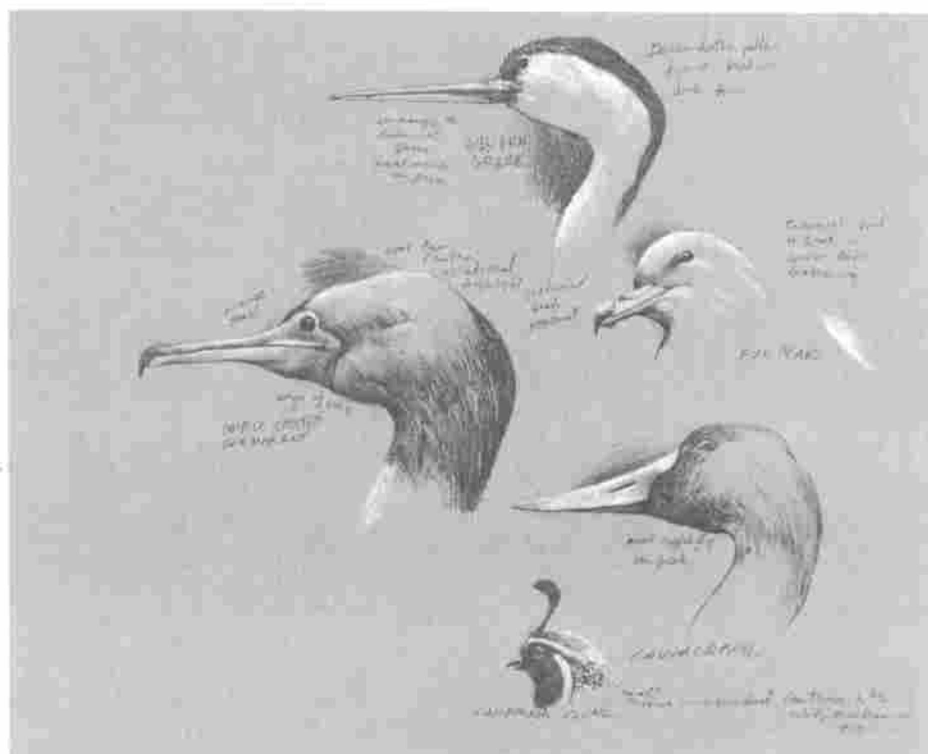
Trái với ở sở thú, bảo tàng vạn vật học cung cấp khả năng thực hiện những nghiên cứu sâu hơn. Bạn có thể khảo sát tận mắt côn trùng, loài bò sát, ếch nhái, chim chóc, cá v.v... ở đây. Tuy nhiên phải thích nghi với sự chiếu sáng tương đối tối.

Đây chính là địa điểm để vẽ con vật trốn tránh ở sở thú hay để nghiên cứu chi tiết con vật ưa thích. Hãy quan sát kỹ càng đường nét và màu sắc, các mảng màu, kết cấu v.v... Hãy vẽ cũng tư thế ấy dưới hai góc độ khác nhau. Khi vẽ cái thứ hai, luôn luôn phải nhớ đến cái thứ nhất. Phương pháp này khắc vào đầu bạn một hình ảnh.

Đa số các bảo tàng trình bày các bộ xương rất tiện cho chúng ta vẽ. Đừng cố vẽ hệ thống đa tạp những bóng và ánh sáng, mà nên nắm bắt tư thế và các tỉ lệ. Nghiên cứu này sẽ giúp bạn nhiều khi bạn quay trở lại sở thú.

Thomas Kinkade chưa bao giờ say mê mỏ chim. Tuy nhiên, sau khi vẽ đầu của một con chim cốc, ông ta đã nhìn và bị hấp dẫn bởi vô số các mỏ chim quanh đấy. Do đó có các bức vẽ dưới đây. Nếu ông ta có thời gian, ông ta sẽ vẽ gấp mười.

Trong các nghiên cứu so sánh này, Kinkade đã dùng bút bi và màu bột trắng. Các ghi chú bên các bức vẽ giúp ông ta nhớ đến các nét đặc biệt, trong trường hợp ông ta phải thực hiện một tác phẩm công phu hơn hay một bức vẽ theo đơn đặt hàng.

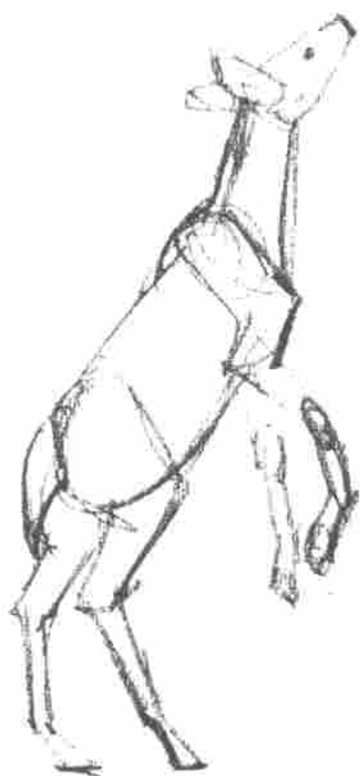

Nếu bạn đứng trước nhiều loài khác biệt nhưng cùng một họ, hãy thực hiện các nghiên cứu so sánh. Hãy chọn một chủ đề và nghiên cứu các biến dạng của nó. Chẳng hạn như móng guốc, đuôi, các đốm v.v...

Ở đây là sừng các dã thú châu Phi. Đối với mỗi ký họa, chỉ dùng một số tối thiểu đường nét và sắc màu. Hãy cầm bút chì của bạn như cầm một cái vặn vít, mu bàn tay hướng về phía dưới, điều này cho phép chuyển nhanh từ mũi chì (đối với các đường nét) đến mặt bẹt (đối với các sắc màu).

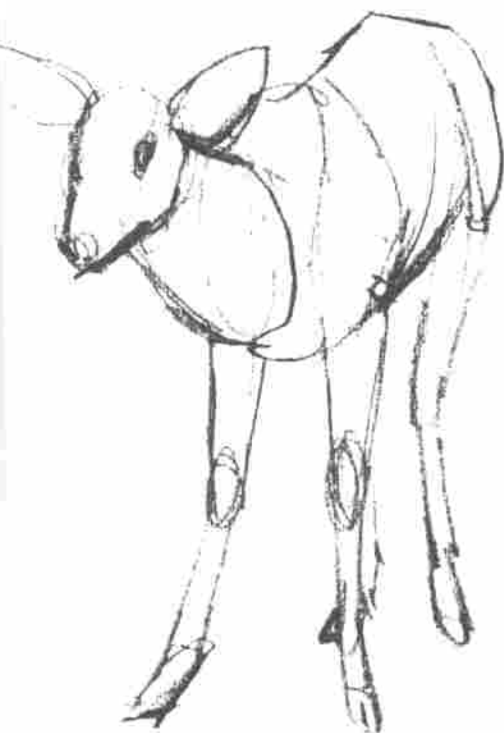

Hươu

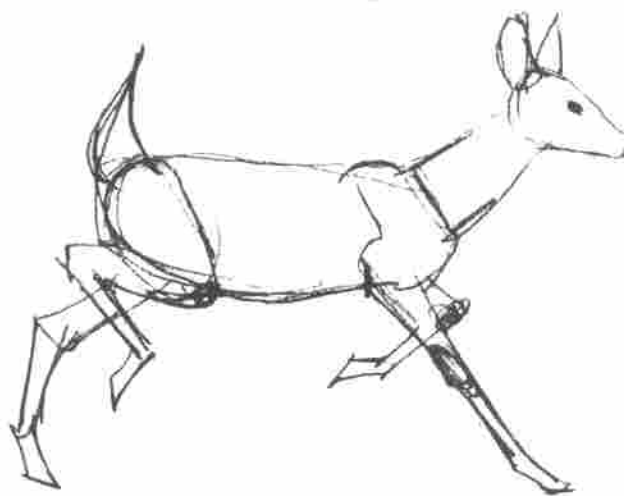

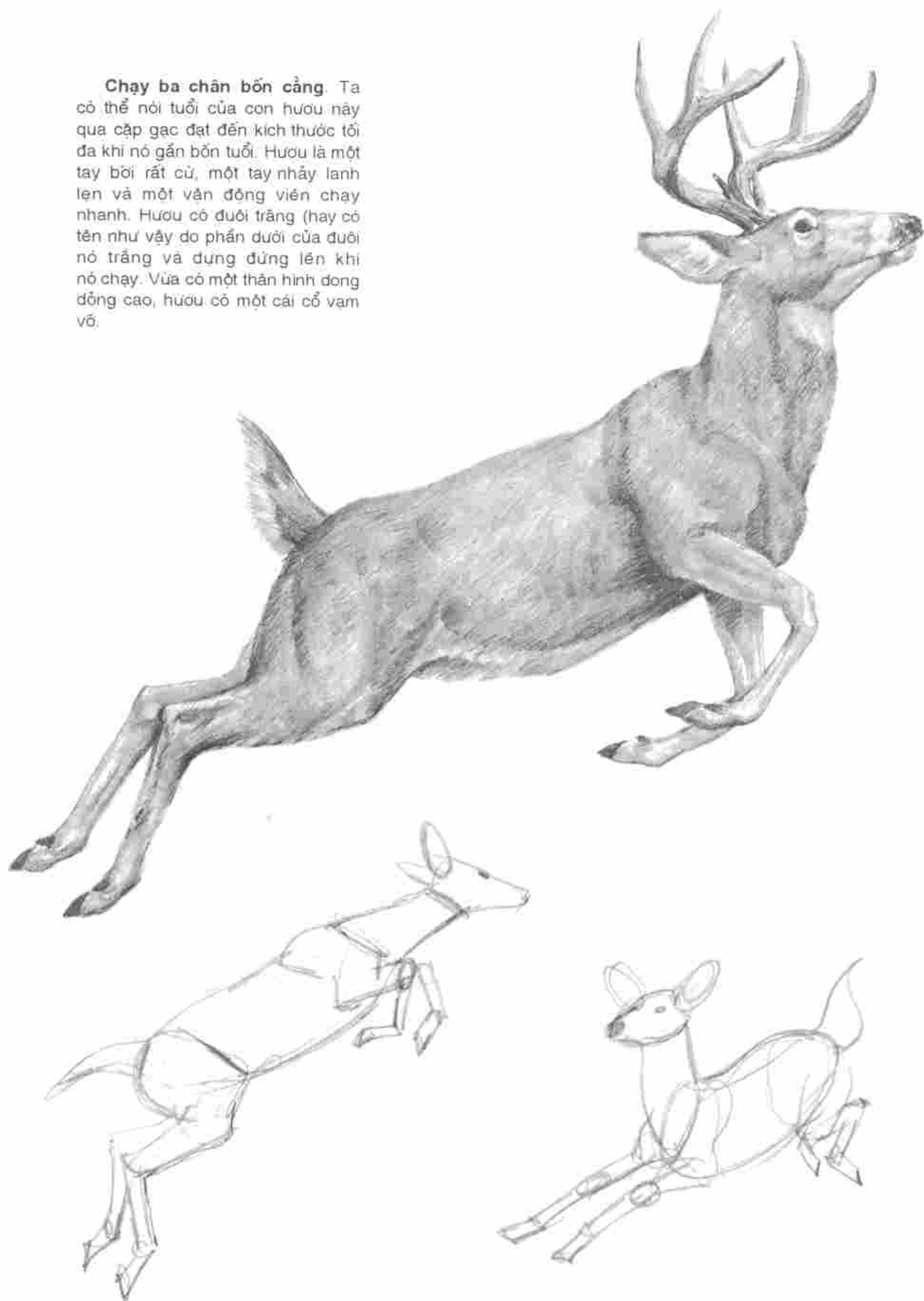
Norman Adams giảm thiểu các hình dạng động vật thành những hình vẽ hình học sơ đẳng. Vì vậy, trong trường hợp hươu, thân giống như một xúc xích và cổ là một hình trụ thuôn dài. Đầu có hình dáng một quả trứng kết thúc bằng mũi nhọn cho mõm. Tai là những elip bẹt ở đáy. Đuôi là một hình tam giác tròn. Đầu gối của hươu dô ra. Vai của nó giống như những hạt đậu mà phần trên nhô ra trên thân hình.

Chạy ba chân bốn cẳng. Ta có thể nói tuổi của con hươu này qua cặp gạc đạt đến kích thước tối đa khi nó gần bốn tuổi. Hươu là một tay bơi rất cừ, một tay nhảy lanh lẹn và một vận động viên chạy nhanh. Hươu có đuôi trắng (hay có tên như vậy do phần dưới của đuôi nó trắng và dựng đứng lên khi nó chạy. Vừa có một thân hình dong dỏng cao, hươu có một cái cổ vạm vỡ.

Khỉ

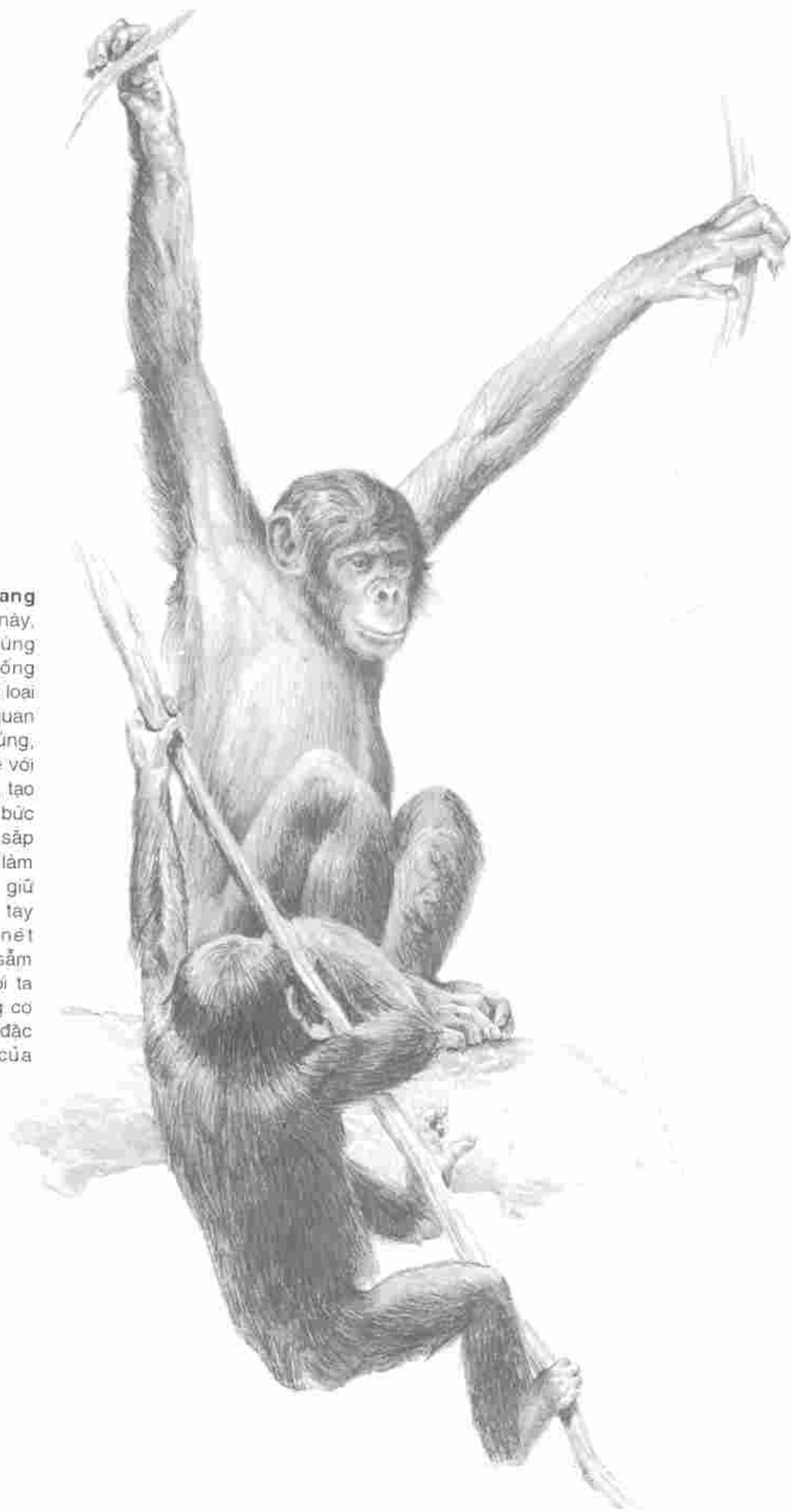

Các ký họa này cho bạn thấy các hình dạng của khỉ. Đầu trở thành một hình tròn ; mõm, một hình tròn nhỏ trong một cái lớn hơn. Thân hình giống một xúc xích. Chân và tay dưới dạng các ống với những nút (noeud) ở vai, khuỷu, cổ tay, ở hông, ở đầu gối và cổ chân. Bàn tay và bàn chân là những hình chữ nhật có ngón. Con khỉ đột trên đây to hơn các anh em của nó và đôi tai nó nhỏ hơn các con khỉ khác. Còn khỉ đầu chó ở giữa có một cái mõm hệt mõm chó và một cái đuôi.

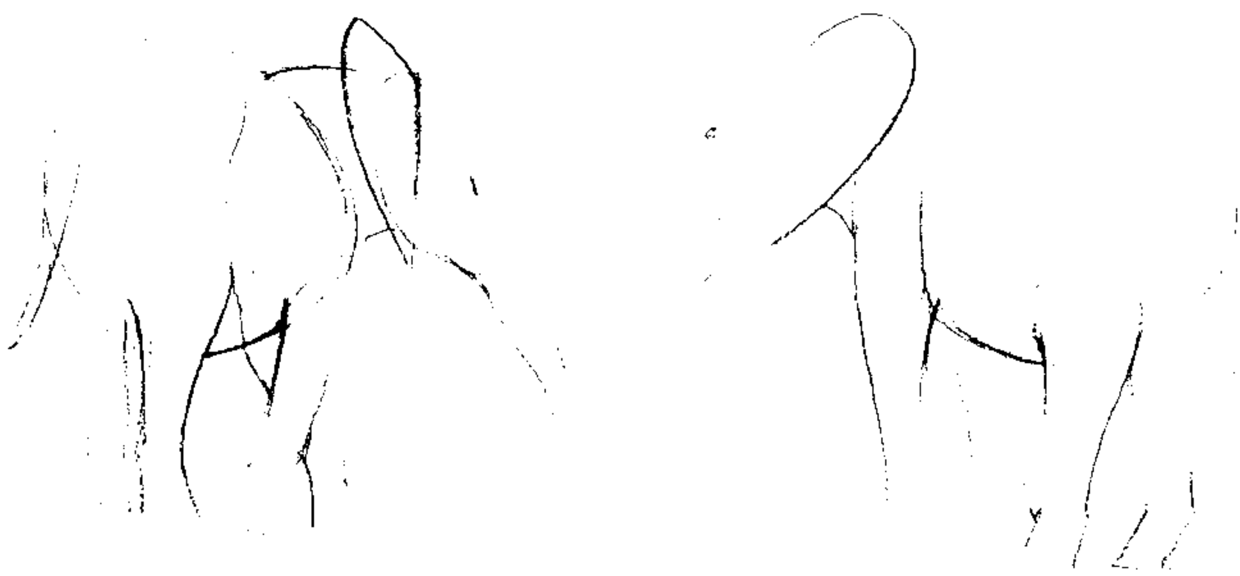

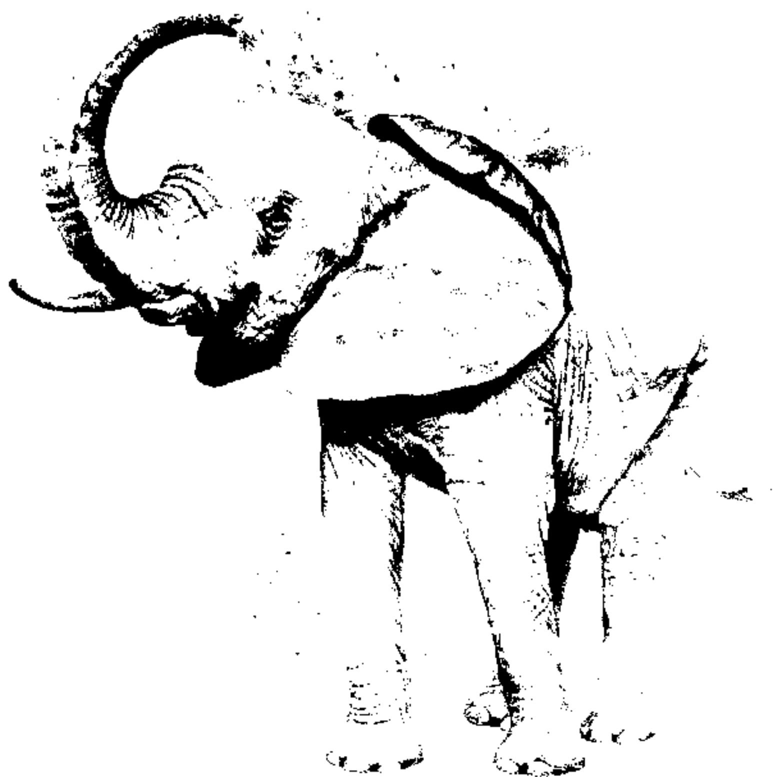
Từ dây leo này sang dây leo kia. Trong cảnh này, một con tinh tinh trẻ dùng phương tiện truyền thống chuyển vận của các đồng loại trong khi tinh tinh cha quan sát nó. Để phân biệt chúng, con tinh tinh con được vẽ với những sắc màu đậm hơn, tạo nên phần sẫm nhất của bức vẽ. Ghi nhận chân trái sắp sửa bám vào dây leo. Để làm rõ cử chỉ của chân phải giữ dây leo, chiều dài của tay phải được làm rõ nét hơn bằng gia thêm màu sẫm vào mép cánh tay. Người ta phân biệt rõ nét hệ thống cơ của lồng ngực, cũng như đặc điểm không có ngực của những con vật này.

Voi

Trong trường hợp voi, thân có hình một elip mà đỉnh tương ứng với A (xem hình bên). Cổ là một ống to. Đầu giống một quả trứng và vòi một ống thuôn dài. Chân là những hình trụ, gãy ở các khớp chân trước và sau (xem B ở dưới đây). Chân trước nối ở úc và chân sau ở hông.

Tắm bụi. Để bảo vệ bầy côn trùng và ký sinh quấy rầy loài có vú ở châu Phi, voi "tưới" thường xuyên nước, bùn hay bụi. Đây là cách bảo vệ duy nhất của nó, đuôi của nó quá ngắn để xua bọn vô lại này.

Để tạo một hiệu quả bụi, Norman Adams rắc bụi than vẽ và chà nó với một bút chì giấy, có chỗ ông ta cho nhiều hơn để giả đất và sỏi mà con vật có thể hút vào bằng vòi của nó.

Thể hiện tài tình động tác bằng màu nước

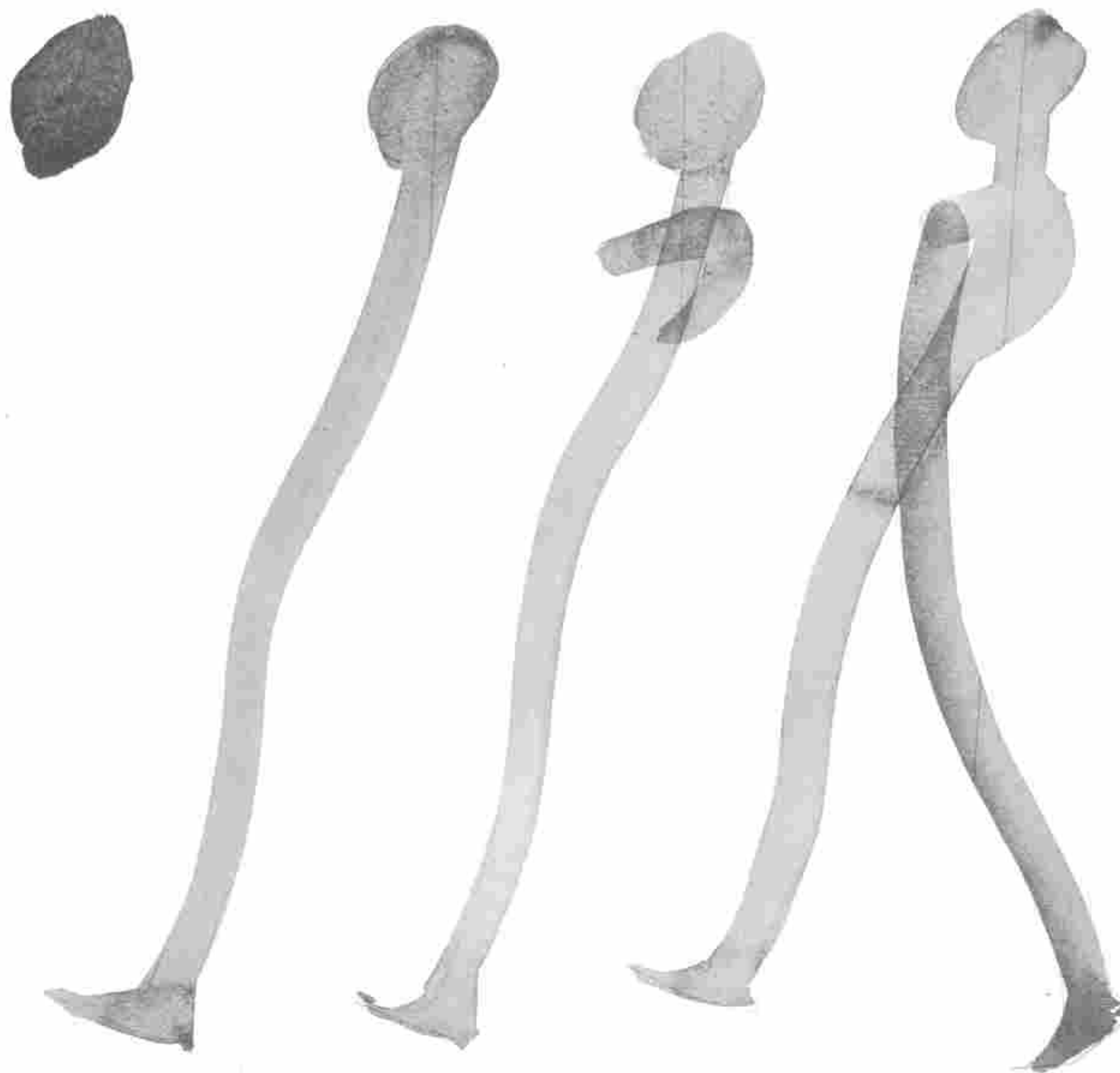
Đây là cách thể hiện bằng màu nước một hình bóng đang chuyển động. Thao tác được chia làm bốn giai đoạn. Như mọi hành động đòi hỏi cả thân thể trọn vẹn, hãy vẽ nhiều bộ phận một lúc bằng cách vẽ các đường nét dài và hài hòa. Ngay từ đầu hãy nghĩ đến tương quan làm cho tổng thể này một hình vẽ thay đổi khó nắm (fluide) và duyên dáng.

1. Trước khi bắt đầu, nghiên cứu và phân tích tư thế của cơ thể đang đi. Chỉ đặt đầu sau khi đã phân tích hành động. Chú ý là cơ thể không ở ngay dưới đầu, nó ở phía trước.

2. Đường nét đi từ tai. Nó phải lướt qua lưng gần vùng thắt lưng và đụng phía trước đầu gối phải. Như cơ thể, chân trái đương nhiên ở phần kéo dài của phía trước ngực. Đường nét này phải biểu cảm, nó nhích tới trước và đi xuống cùng lúc. Không cần thiết đường cong theo sát đùi, nhưng nó phải diễn tả sức đẩy của ngực. Nếu bạn vượt qua giai đoạn này, phần còn lại tiếp tục không khó.

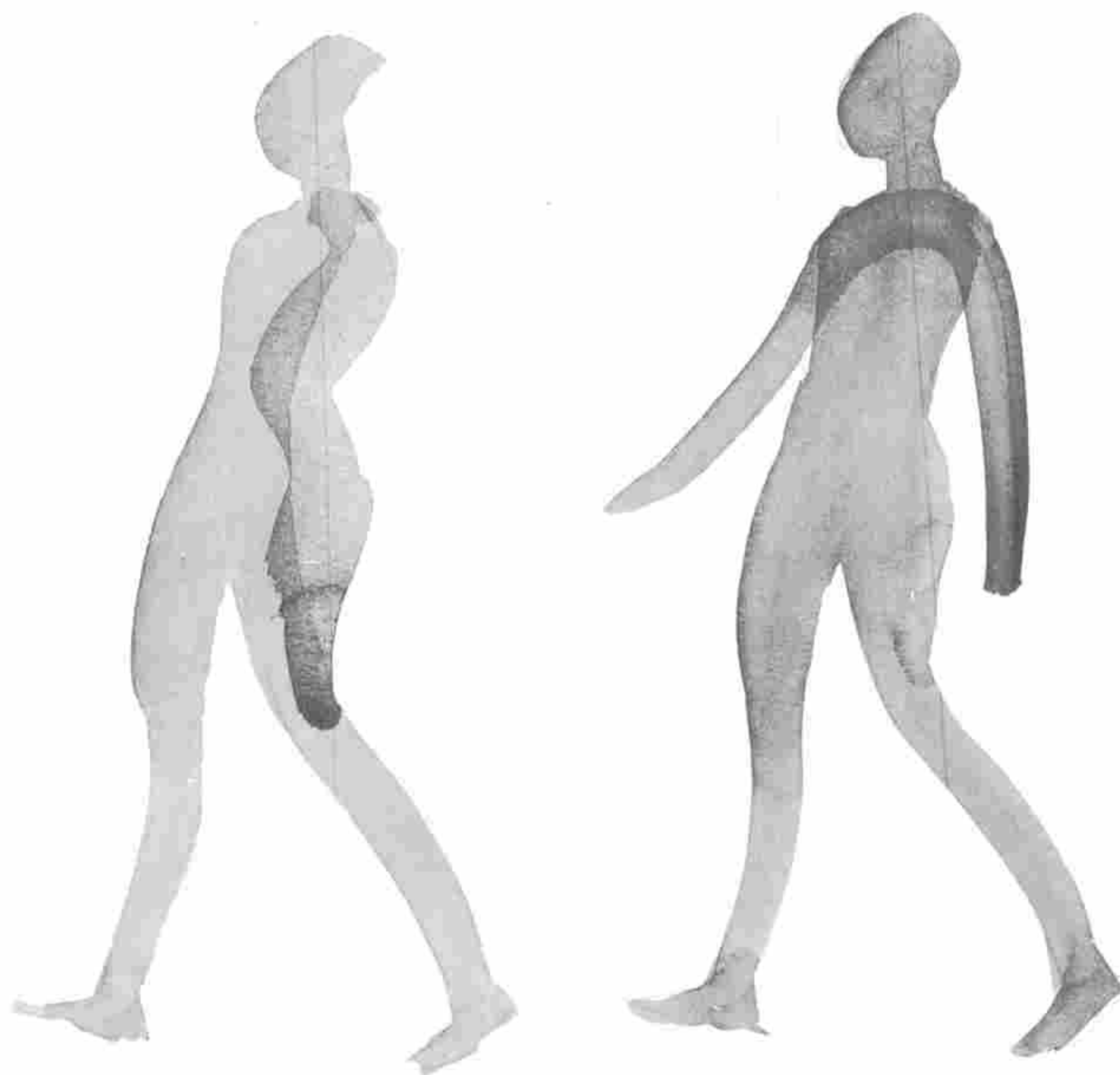
3. Đâu là đường nét của vai? Mặc dù chiều dài của cổ, giữa cằm và vai, thay đổi tùy từng người, bạn có thể giả thiết nó bằng một phần tư chiều dài của đầu. Nên ghi nhận là kích cỡ của vai cũng thay đổi. Bạn nên biết chắc rằng đường nét vai trái dài hơn vai phải. Sự cân đối của vai chỉ có khi cơ thể nhìn phía trước. Từ bờ vai, đánh dấu bằng một sắc màu phía trên ngực bằng một nhát cọ.

4. Từ chót trái của vai vẽ một đường cong tự do để chỉ chân phải. Nối phía trên ngực và chân, nhát cọ này làm rõ nét tương quan giữa hai phần. Chân phải thấp hơn chân trái.

5. Tiếp tục vẽ phần trên và phần dưới ngực. Các quyết định chủ yếu đã có và các tương quan chính được thiết lập. Giờ đây chỉ là thực hiện. Cố thử thể hiện ít ra hình dạng chính xác của ngực.

6. Giờ đến tay. Với một nhát cọ, từ tay trái đi lên, theo đường vai và đi xuống đến bàn tay phải. Đường vẽ liên tục này làm nổi bật tương quan giữa hai tay.

Các biến tấu về đề tài động tác

Đây là hai trang ký họa như chúng đã có. Có một vài ký họa rất thành công. Một hai bức thì hỏng bét. Để luyện tập, hãy vẽ lại nhiều lần cho mỗi bức. Có sai lầm và có những hình vẽ không ra hình thù gì: nhưng không có vấn đề sửa chữa ở đây.

Mục đích không phải là dựng những hình vẽ đẹp mà là nắm bắt các tương quan giữa các phần khác nhau của cơ thể. Thay vì vẽ những hình dạng chính xác, hãy cố diễn tả cử chỉ hay hành động.

Nên nhớ là công việc theo mẫu không ai giống ai và các kết quả luôn luôn "thật" hơn. Đừng ngần ngại nhờ các bạn bè kiên nhẫn của bạn làm mẫu cho bạn. Nhiều người sẽ làm đấy. Hay bạn đăng ký ở một lớp vẽ cho thuê các người mẫu chuyên nghiệp.

Nếu không có mẫu, bạn có thể vẽ theo ảnh chụp. Có cả những cuốn sách tranh khỏa thân có nhiều động tác. Các trang thể thao và các tạp chí đều có những đề tài này. Mối quan tâm chính của bạn là phải làm thế nào để vẽ thành công một mẫu đang chuyển động.

Nhảy múa

Shawn Dulaney đã múa từ hồi tám tuổi. Đối với cô, thế giới là chuyển động. Cô ta cố vẽ (thể hiện) ảo ảnh của động tác với tài năng múa và vẽ của cô.

Để thực hiện các ký họa này, Dulaney đã phải nhờ đến các người mẫu thực hiện những bước múa khi cô ta vẽ bằng nét lớn với một thỏi grafit trên giấy trải trên đất. Đó là giấy cuộn, 1m chiều ngang và nhiều mét chiều dài, giấy khá dai để có thể đi lên và tựa vào.

Shawn Dulaney đã thực hiện ba hình nghiên cứu các động tác trước khi trải giấy ra lần nữa. Như vậy cô ta có thể chuyển nhanh ký họa này sang ký họa kia không cần phải dừng lại để thay giấy.

Cô ta thích vẽ nhanh và với tỉ lệ lớn sử dụng cả toàn cơ thể. Sự mở rộng và sự thoải mái của các cử chỉ làm cho bức vẽ sinh động hơn và diễn tả được động tác.

Để thể hiện sự liên tục và các đường nét của động tác, những phần của cơ thể thể hiện một tư thế mới được vẽ. Phải làm sao để chỉ ra được rằng một hình (figure) đều từ một nơi nào đó và hướng đến một nơi nào đấy. Nếu đó là đôi chân, như trong một bước nhảy chúng sẽ được nhấn mạnh. Khi cả cơ thể uốn cong lại, cô ta nhấn mạnh vào đường cong của xương sống. Khuôn mặt chỉ được gợi ý thôi.

Dulaney muốn trước hết cho thấy sự xô đẩy của động tác và trò chơi của sức nặng. Nếu cơ thể chịu một độ nghiêng hay một sự vặn vẹo, cô ta nhấn mạnh nó.

Quần áo cũng được thể hiện nhiều trên các bức ký họa này. Cô vũ nữ phía bên mặc một chiếc váy, bức vẽ thể hiện hình dạng và chuyển động của vải. Bên trang bên, người vũ công mặc một áo tắm: cơ thể lộ ra hơn.

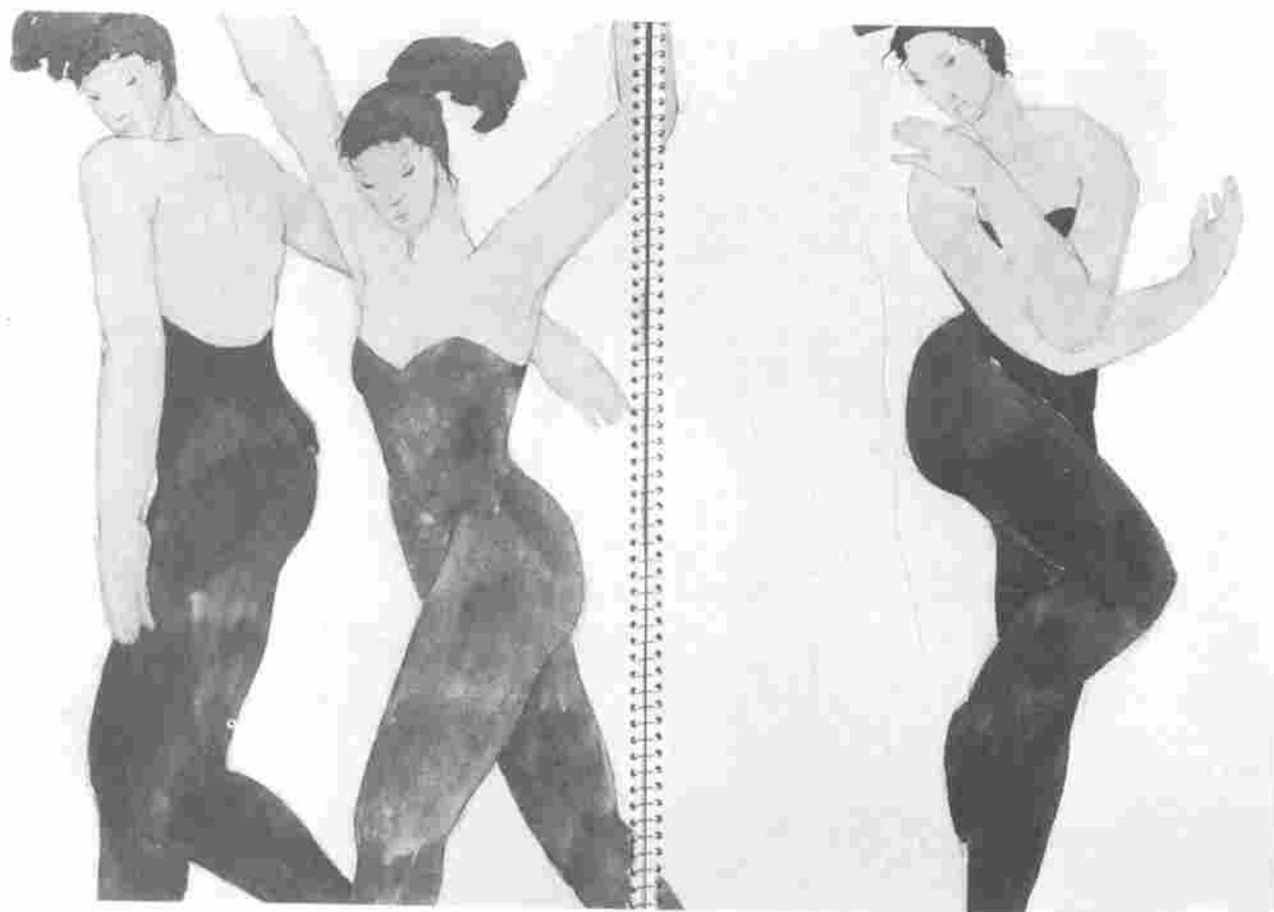
Người nghệ sĩ kể cả đặc biệt ở đây về mặt diễn cảm của động tác. Phía bên là một bước nhảy với đôi tay dang ra, đầu nghiêng và chân căng ra phía sau. Sự lặp lại hình nhấn mạnh cảm giác chuyển động. Lưu ý, các hình dạng hay hay tạo bởi các khoảng trống.

Lần này nữa, sự lặp lại đã tạo ra cái thần của động tác. Dulaney đặt hai nhân vật lớn ở giữa bức vẽ và một nhân vật chưa hoàn thành ở góc trái dưới, sự lựa chọn này khởi đầu một bố cục. Hãy quan sát những hình dạng hay hay của khoảng trống.

Tạo một ý nghĩa cho ký họa

Ở những trang này, Shawn Dulaney đã tiến xa hơn nữa các nghiên cứu của cô về động tác. Mục đích đầu tiên của cô ta là tập hợp nhiều tư thế trong một bố cục thuần chất duy nhất làm nổi bật các động tác của người vũ nữ. Cô ta cũng chú ý đến các hình dạng âm (formes négatives) của các khoảng trống. Cô ta vẽ trước hết các đường viền với một bút chì rồi tạo hình cho nhân vật bằng một màu nước đơn sắc.

Dưới đây là ba giai đoạn của cùng một động tác. Cô ta tạo một bố cục hay hay bằng cách đặt hai nhân vật cạnh nhau tách biệt với người thứ ba. Khi một nhân vật có nhiều tính cách, cô ta sợ sẽ làm mất tác dụng nhân vật ấy bằng cách cho thêm một người bạn. Nói chung, nhóm hai nhân vật hay nhiều hơn sẽ làm mạnh tầm quan trọng của mỗi nhân vật. Ghi nhận là bức vẽ vượt qua bìa tạo một sự thống nhất cho tổng thể. Đối với Dulaney, mỗi buổi vẽ có một ý nghĩa đặc biệt. Trong trường hợp ở đây, người vũ nữ tràn đầy sức sống. Cô ta làm những bước nhảy rất nhanh và nhẹ đến nỗi trông như cô đang bay. Chính cái ấn tượng bay này là nguồn cảm hứng của người nghệ sĩ.

Người, những nhân vật đang vận động

Để vẽ nhanh những con người đang chuyển động, bạn có thể phối hợp bản phác nhanh các đường viền với hình vẽ tay không, không dùng thước. Hãy vẽ theo trí nhớ. Đừng quên là có một sự chênh lệch giữa toàn cảnh và tài năng hội họa.

Hãy để cho bút chì chạy. Hình ảnh các nhân vật dưới hai người thì phải khắc vào đầu bạn. Bạn phải vẽ ngay sau đó. Những ký họa đầu tiên có thể hỏng, nhưng rồi bạn cũng phải làm được.

Để vẽ các nhân vật, hãy làm như đối với các động vật tập trung vào cử chỉ. Hãy tập vẽ theo trí nhớ. Khi một tư thế đập vào mắt bạn, hãy ghi nhận nó rồi vẽ.

Giản lược các hình dạng. Một cây, đôi chân người, các thanh ngang của một ghế dài và các hình bóng đã mang cảm hứng đến ký họa dưới đây. Tên tác phẩm: *Đọc báo ở Central Park*. Phương pháp này giúp nắm bắt động tác.

Dàn cảnh như một tranh tĩnh vật. Ở ký họa này, ta thấy một người bán hàng Phi châu đang đi xuống bãi biển bán các sản phẩm bằng da và len. Màu da đen tương phản với màu da của các người đi tắm.

Hãy bắt đầu từ hai nhóm phía trái. Chọn các tư thế hoàn tất tư thế của người bán hàng. Hãy dành cho người này phía bên phải. Hãy nghĩ đến kích thước và cử chỉ của ông ta khi đi trên bãi, mời mọc khách hàng. Thêm vào hai nhân vật bên phải. Bố cục hình vẽ theo các tranh tưởng ý, hãy chộp những động tác thoải mái và nhịp nhàng. Cuối cùng, thêm vào các căn lều và các cây cọ, làm sao cho toàn cảnh náo nhiệt. Giờ hãy sáng tác một cảnh tương tự ở trong xưởng của bạn.

Ngôn ngữ của cơ thể

Kim English thích vẽ con người trong cuộc sống đời thường. Các ký họa cho thấy những con người thoải mái, rỗi rãi. Các bức vẽ của ông thành công vì nắm bắt được động tác.

Ong chích. Cô gái tập trung, thu hình lại trên chân. Lưng và đôi tay bao vây nó như vậy thu hút tầm nhìn của độc giả. Hầu như tất cả phía sau để sáng nhằm tạo nên ý nghĩa cho các vùng tối và nhấn mạnh cử chỉ.

Ông ta sử dụng sổ ký họa để tổ chức các thành phần của bố cục nhằm dự trữ cho các tác phẩm tương lai. Ở bức vẽ trên đây, ông ta bao quanh tư thế và động tác của nhân vật, sự phân chia phía sau với phần trước cũng dựa vào sắc độ tối và sáng. English biết qua kinh nghiệm là nếu một bố cục không thành công trong một bức nhỏ, chắc chắn sẽ không bao giờ thành công trong một bức lớn hơn.

Tờ báo. Cậu con trai chỉ cho cô gái cậu ta vừa đọc những gì. Tại vì cậu ta đọc rồi, cậu ta đứng thẳng, không chăm chú vào tờ báo. Cả hai vừa xem vừa đi. Hình dáng và tư thế của đôi chân cho thấy động tác.

Những đôi giày trượt băng đỏ. Bố cục này cho thấy ba nhân vật: một cặp và một cậu bé đứng ngoài. Hãy xem tư thế của họ. Người nghệ sĩ cho thấy sự thân mật của cặp trai gái bằng cách đặt họ gần nhau. Một khoảng, một tư thế nghiêng cho thấy sự tách biệt với nhân vật thứ 3.

Ký họa này cho thấy English đã thể hiện động tác và các sắc độ dự kiến cho một tác phẩm tương lai. Ông ta chỉ việc phác phía sau cốt làm sao thể hiện tư thế các nhân vật và các cử chỉ của họ.

Thực hành. Vẽ nhanh là kỹ thuật cần thiết để nắm bắt động tác. Và cách duy nhất là phải thực hành. Truyền hình có thể có lợi cho bạn. Luôn luôn có ngay cạnh một sổ ký họa, một cái bút hay một bút chì. Lúc đầu, chỉ nên quan sát các động tác của người. Không vẽ ngay. Bỏ qua những nét, chi tiết quần áo; tập trung duy nhất vào tư thế của cơ thể, tư thế của thân người và tứ chi. Cố cảm nhận những động tác của các nhân vật trong chính thân thể bạn. Nếu chân nhân vật nhúc nhích cứ xem đó là chân bạn.

Sau năm phút quan sát, bắt đầu vẽ. Làm 25 động tác cùng một lúc. Vẽ những nét nhanh và trôi chảy. Đừng sa đà vào các chi tiết mà vào các tư thế quan trọng, vào toàn thể động tác.

Thực hiện từ các nhân vật truyền hình đến khi nào các bức vẽ bắt đầu thể hiện ý niệm của động tác. Bạn làm sao để có thể trở lại nhiều ngày, hay nhiều tuần sau nữa với bất cứ ký họa nào và nhớ đến cả động tác.

Khi bạn nắm bắt dễ dàng các cử chỉ trước truyền hình, hãy cầm sổ ký họa, đến một địa điểm công cộng và cố vẽ vào đấy những con người chuyển động. Hãy bắt đầu từ những nơi có người ngồi. Như ở nhà hàng hay các quán rượu, nhưng khi bạn tiến triển, thử nắm bắt động tác của những người đang nhảy, đang đi hoặc chơi với một quả bóng.

KÝ HỌA HÌNH DÁNG THEO MẪU, BỐ CỤC & CÁC SẮC ĐỘ

Trong nghệ thuật hội họa, ký họa được sử dụng như là một cách giải quyết các vấn đề bố cục nảy sinh. Một bố cục chỉ hoàn chỉnh khi nào tất cả các thành phần tạo nên nội dung bức họa giống như thật.

Trong chương này bạn sẽ được:

* Rudy De Reyna - một chuyên gia về tĩnh vật - trình bày cho bạn biết cách sắp đặt một tĩnh vật hài hòa bằng cách kết hợp các sắc độ, các kết cấu và các hình dạng.

* Charles Reid chỉ cho bạn biết cách xác định các sắc độ như thế nào để thể hiện được khối trong chân dung hay hình bóng.

* David Lyle Millard dạy cho bạn cách sử dụng các sắc độ để cơ cấu một đề tài, sáng tạo một hình dạng trừu tượng từ một ngoại cảnh hỗn độn của thiên nhiên.